

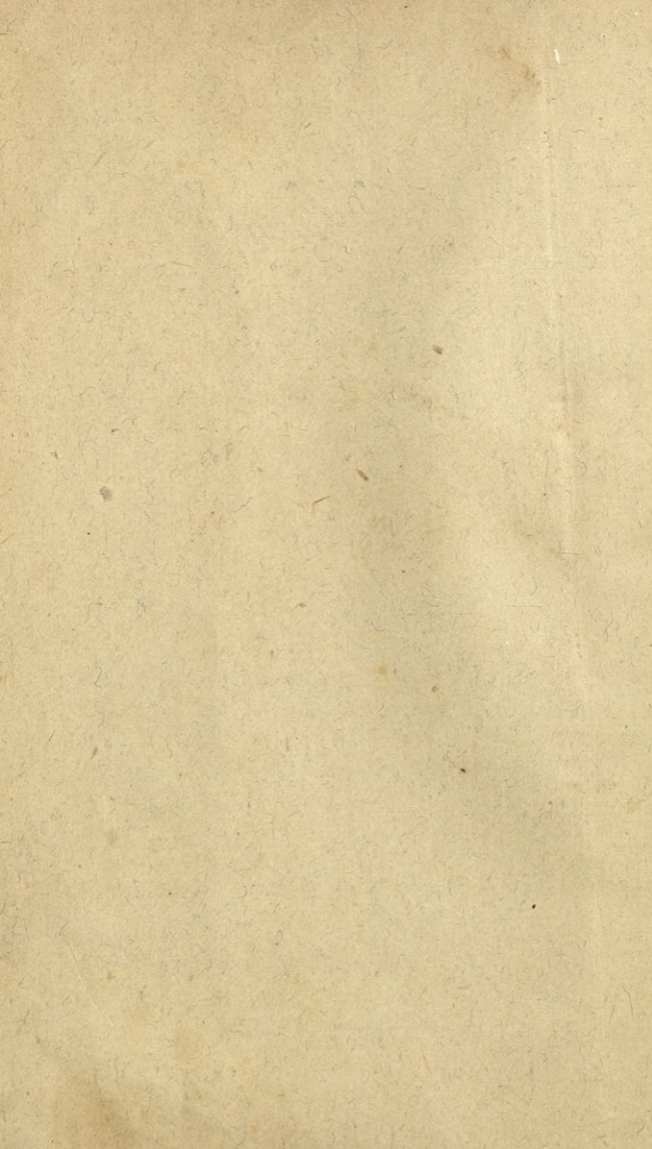


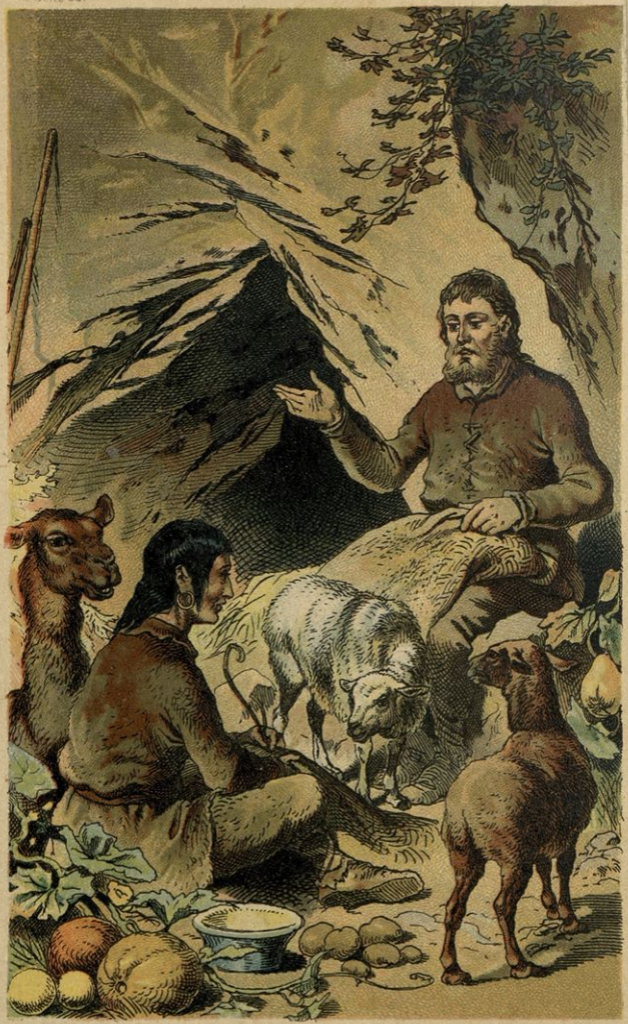
f. 50

Ivan Rafael Letnar.

120.

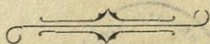
2 119





Robinzon.

Povest
za slovensko mladino.



Sestavljena po najboljših izdajah.

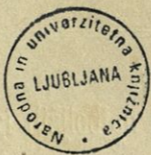


V Ljubljani, 1895.

Založil J. GIONTINI. — Tisek R. MILIČ-eve tiskarne.

601332

6.01.2005



N 200500



Prvo poglavje.

Pred dvema stoletjema je živel v mestu Hamburgu na Nemškem bogat trgovec po imeni Robinzon Kruzoe. Imel je tri sinove, od katerih pa sta mu starejša dva umrla že v mladih letih. Najmlajši sin se je po očetu imenoval Robinzon. Deček je bil jako živ in svojeglav; toda oče in mati sta ga preveč ljubila, da bi bila strogo pazila nanj. Delati je smel, kar se mu je poljubilo; učil se je, kadar ga je bilo ravno volja, sosebno rad pa je postajal na pristanišči, kjer so vsak dan prihajale in odhajale ladje. Mikalo ga je, da bi se takisto sam napotil v širi svet, o katerem je slišal že tolikanj lepega.

Oče je želel, da bi mladi Robinzon po njegovi smrti prevzel in vodil trgovino; toda deček ni hotel ničesar slišati o tem. In čim starejši je prihajal, tem bolj ga je gnala želja z doma — kakó pač bi bilo to krasno, ako bi vsak dan videl in slišal kaj novega!

Ko izpolni šestnajsto leto, vzame ga oče v svojo trgovino. Ali zaman: Robinzon je sicer slušal očeta in sedel pri računskih knjigah, toda njega misli so hitele drugam. Oče je naposled spoznal, da takó ne pojde dalje, in zató ga je nekega dné resno nagovoril, rekoč:

„Robinzon, kaj ti je vender, da takó hrepeniš po svetu? Glej, star sem, močí mi pešajo, podpore mi bode treba. Kdo me bode podpiral, ako ne ti? Mnogo žalosti sem prebil, Bog mi je vzel oba sinova, ti pa me hočesh zapustiti kár sam od sebe. Če res odideš, bode to zame toliko, kakor da si umrl! In ali misliš, da je res povsod sreča v tujem svetu? „Ljubo domá, kdor ga pozná“, velí pregovor. Na morje hočesh, kakó lahko se pogubiš na njem! Domá ostani, sin moj, pomisli, kakó žališ mene in ljubo mater s svojo trmo!“

Robinzonu se je ob teh očetovih besedah milo storilo; ginjen je obetal, da se iznebí mislij na potovanje in da ostane lepó domá v trgovinski pisarni. Toda skoro se je pokazalo, kakó slaboten je bil ta obet.

Nekega dné zopet pohaja ob morskem bregu in sreča jednega svojih prejšnjih tovarišev, čegar oče je bil pomorski kapitan. Ravnokar se je pripravljaj, da bi se z očetom odpeljal v London.

„Veš kaj“, pravi Robinzonu, „odpelji se z mano. Vožnja bode lepa, ti pa itak vedno tičiš domá“.

„Kakó rad bi šel“, odgovori Robinzon, „toda oče in mati me ne bodeta pustila“.

Tovariš se glasno zasmije. „Saj vender nisi več otrok, v London pa tudi ni takó daleč kakor okolo svetá. Porôči očetu, da si se odpeljal z menoj in da se vrneš naj-kesneje v treh tednih“.

„To bi že bilo“, reče Robinzon iskrih očíj, „toda —“

„Je li, bojiš se, haha?“

„Bojim, jaz?“ vzklikne Robinzon razžaljen. „Kaj bi se bal — toda denarja nimam, vidiš!“

„Nič ne dé“, méni prijatelj. „Vožnja te ne veljá niti krajcarja, in česar bodeš potreboval v Londonu, plačam jaz. No, ali greš?“

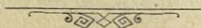
Robinzon še nekoliko pomišlja. Nehotoma se spomni očeta in matere, kakó bodeta v skrbéh zanj; vest ga opominja, da ni prav, ako gré, zajedno pa se mu zdi, da se mu takšna prilika za potovanje ne ponudi iz lepa. Sicer pa tudi: Saj ne gré na konec svetá!

„Dobro, grem! Le brž na ladjo!“

Oba se napotita proti ladji, spotoma pa še Robinzon nekoga pošlje k očetu, češ, naj mu pové, da se je odpeljal v London, odkoder se pa skoro vrne. Nató mu je pri srci, ka-

kor da se mu je kamen odvalil s prsij — vender, vender pojde na pot!

Mornarji skoro razpnó jadra, ladja se zagiblje v vetru, in šest strelav iz topov zagrmí v slovó proti kopnini. Robinzon stoji na krovu, in ves obraz se mu kár sveti od veselja, ko se veter takó čvrsto upira v jadra in ko letí ladja kakor ptica po morski gladini. Skoro jim izgine suha zemlja izpred očij; videti ni drugega nego brezkončno morje in jasno nebó. Robinzon misli, da gleda popolnoma nov svet; da je takó lepó na morji, tega bi si ne bil mislil niti v sanjah. Čudil se je prelepemu solnčnemu zapadu in drugo jutro solnčnemu vzhodu, potem pa strmečih očij gledal spretne mornarje, ki so kakor veverice plezali po jadrenikih in vrvéh. Ob tolikanj lepih in novih prizorih niti več ni mislil na dobrega očeta in ljubo mater, od katerih je odšel takó lahkomiselnó!



Drugo poglavje.

Vožnja je bila prva dva dni jako prijetna; pihala je ugodna sapa, in nobenega oblačka ni bilo na nebu. Toda tretjega dne se privlečejo na obzorje črni oblaki, veter bučí, in morje žene velikanske valove, da

obhaja našega mladega potnika strah in groza. Visoko kakor zvonik se peni voda; sedaj se požene ladja kvišku, sedaj se pogrezne kakor v brezdno, vmes pa kričé mornarji gôri v vrvéh in ropotajo spodaj na ladji. Kakó se je sedaj kesal Robinzon, da ni ostal domá! Gotovo mu skoro odbije zadnja ura; nikdar več ne stopi na kopno zemljo! Kâr temâ se mu dela pred očmi, slabo mu prihaja, da niti stati ne more. — „Oh, oče, oh, mati, nikoli več vaju ne bodem videl!“ vzdihne brezupno, in bridke solze mu pritekó po lici. „Moj Bog, kakó sem bil brezpameten!“

Resk — začuje se zdajci na krovu. „Bog pomagaj!“ vzkliknejo mornarji: celó najsrčnejši obledé kakor smrt in vijó rokè.

„Kaj pa je?“ vpraša Robinzon, ves trepetajoč svojega prijatelja, ki ravnokar plane mimo njega.

„Izgubljeni smo!“ zastoče le-tá; „sprednji jadrenik se je razlomil, srednji pa je takó omajan, da ga bodo morali posekati. Bog se nas usmili! Toda — ali čuješ, kaj je to?“

V tem hipu se zasliši preplašen glas: „Ladja je prebita — voda stoji že štiri čevlje v nji! K sesalkam — hitro, hitro!“

Robinzon se zgrudi od nepopisnega strahú. Kakor v sanjah vidi mornarje, kakó se drevé mimo njega v spodnje prostore; omedlevica mu lega na oči. Zdajci pa ga

nekdo strese in odtira s seboj, češ, da se do-
slej itak še ni genil, sedaj pa mora pomagati
pri sesalkah kakor vsakdo, ki je na ladji.
Robinzon se torej vzdrami in dela, da mu
znoj curkoma lije po obrazu. Ali zaman!
Luknja v ladji je bila prevelika, in voda je
neprestano vrela skozi njo; vsakdo je ve-
del, da se ladja potopí, in je strahoma pri-
čakoval groznega trenutka.

Kapitan ukaže izprožiti nekaj strelav iz
topov, da bi takó morda priklical na pomoč
ladjo, ako bi bila kje blizu. V tem pa še
vedno sesajo vodo in pomečejo raz krov vse
sode, zaboje i. t. d., da bi razbremenili brod.
Zaman! Voda vstaja čimdalje više — še
nekoliko časa, in vsi se potopé v razljuče-
nih valovih!

Ko prikipí nevarnost do vrhunca, pošlje
Bog nenadejano pomoč. Druga ladja je za-
čula strele iz topov in sedaj pošlje nesreč-
nikom čolnič na pomoč. Počasi se jim bliža.
Zdajci že mislijo, da ga zagrebejo velikanski
valovi, toda zopet se prikaže na vodi. Ne-
prestrašeni veslarji ne odnehajo, predno ne
pridejo toliko do ladje, da jim vržejo z nje
vrv, s katero jih popolnoma potegnejo k ladji.
Vsi zajedno poskačejo v šibki čolnič; Robin-
zona pa, ki od slabosti že ne more stati, vrže
usmiljen mornar v čoln. Bil je res že skrajni
čas! — Niso bili še četrť ure v čolnici, ko se

je ladja pogreznila. Odšli so torej srečno jedni nevarnosti, pretila pa jim je druga, nič manjša. Čolnič je bil namreč takó prenapoljen, da bi se bil zdajci potopil, ako se ne poleže grozni vihar. Res pa je bilo čutiti, da je nevihta nekoliko pojemala, in dasi je morje še vedno gnalo silne valove, prispeli so vendar ponesrečenci do rešilne ladje, kjer so jih prijazno vzprejeli.

Ladja je bila namenjena v London in je po dveh dneh dospela pred to mesto. Vsi stopijo na suho zemljo in zahvalijo Bogá, da jih je ohranil grozne smrti v morskih valovih. Robinzon pa kár ostrmí, ko uzrè londonsko mesto. Lahkomiseln, kakor je, niti več ne misli na to, kar je prebil na prvi svoji vožnji. Pozabljeno pa je bilo tudi vse, kar je obetal ob največji nevarnosti.

„Nikoli bi si ne bil mislil, da je takó lepó po svetu!“ dejal je sam v sebi, ko se je izprehajal po velikih ulicah londonskih.

Tretje poglavje.

Nekaj dnij mine v Londonu, in Robinzon se že naveliča neprestanega postopanja. Mimo tega mu je do malega pošel denar, kolikor ga je vzel z doma, in zató

je moral mladi postopač resno preišljati, kaj bi storil.

Ker je bil popolnoma neznan v velikem mestu, napotil se je naposled h kapitanu, s katerim je bil prišel v London. Dobi ga ravno pri kosilu. Prijazni kapitan ga povabi, naj kosi ž njim, in Robinzonu je to tem bolj po volji, ker ga lačni želodec opominja dovolj razločno, da ni jedel danes še ničesar.

Pri kosilu pové Robinzon med drugim tudi to, da je proti volji svojih roditeljev odšel na ladjo in da sedaj ne vé kaj storiti.

Kapitanu padejo skoro vilice iz rok, ko začuje te besede.

„Nesrečnik!“ zakliče ves razjarjen, „in to mi pripoveduješ šele sedaj? Proti volji roditeljev! Za Boga, ali misliš, da bi te bil kdaj vzel na ladjo, ako bi bil to vedel? In ti“, sedaj se obrne k svojemu sinu, „ti si zavédel svojega tovariša? Ali veš, kaj si storil prav za prav? Sram te bodi, da si bil takó malo odkritosrčen proti meni! Pazi, pazi, da se mi nikdar več ne zgodi kaj takega.“

Robinzon sedi pri mizi ves potr in skesan, takó da se vrlega možá niti ne upa pogledati. Samó boječe vpraša naposled:

„Ali kaj naj vendar storim, gospod kapitan?“

„Kaj naj storiš?“ odgovori kapitan še vedno srdit. „Nazaj pojdi, domov, in klečé

naprôsi svojih roditeljev oprostila. — No, le ne jokaj se takó“, pristavi nekoliko mirneje, „vse bode še dobro. Hudoben nisi, nego samó lahkomiseln, in tvoja nesreča te je menda dovolj zmodrila, da se za vselej odpoveš brezpametnim mislim“.

„Ali me vzamete s seboj v Hamburg?“ vpraša Robinzon.

„Jaz? Kakó neki? Kje pa naj vzamem ladjo? Počakati bodem moral tukaj, da se mi posreči kupiti drugo; to pa se ne zgodi takó hitro. Pojdi na prvo ladjo, ki se odpelje v Hamburg, rajši danes nego jutri.“

„Ali denarja nimam.“

„Ná“, reče kapitan in mu podá nekaj zlatov. „Potrebujem jih sicer sam dosti nujno, toda imej jih. To bode že dovolj za pot. Sedaj pa z Bogom. Hitro pojdi na pristanišče, in ako se misliš resno poboljšati, bode tvoja pot domov srečnejša nego vožnja semkaj.“

Rekši mu prijazno seže v roko, in Robinzon odide. Trdno je sklenil, da se vrne domov in da bode odslej drugačen človek. Ali že na poti proti pristanišču ga obidejo drugačne misli. „Kaj neki porečeta oče in mati?“ pravi sam v sebi. „Gotovo me bodeta strogo kaznovala, ljudjé in moji tovariši pa se mi bodo smijali, da sem se vrnil takó hitro, ko malone nisem videl drugega nego nekaj ulic londonskih!“

Zamišljen obstane. Pač mu še zvené po ušesih besede kapitanove, toda strah, da bi se mu domá rogali, je močnejši od njih in od opominov vestí. „Vsega tega bi ne bilo, da me je oče samó jedenkrat pustil kam na morje. Jaz nisem kriv, da sem tukaj! In vender, ali naj slušam kapitana, ali naj res grem domov?“

Ne vedoč, kaj bi storil, pride na pristanišče. Ondu res vpraša, kdaj se odpelje prva ladja v Hamburg, toda povedó mu, da sedaj ni nobene take ladje. Robinzon si res kár oddahne ob tej novici. Saj bi se bil vender odpeljal domov; kaj pa more za to, ako ni nobene ladje v pristanišči, da bi se odpeljala v njega rodno mesto? Ko še takó hodi ob ladjah, zvé, da se še danes odpelje óna velika ladja, katero vidi naravnost pred seboj, proti Ameriki, v Zapadno Indijo.

Proti Ameriki! Robinzona kár zbodeta te besedi. Kaj, ko bi — ne, pot je neizrečno dolga, Bog vé, ali se še kdàj vrne iz ónega daljnega svetá? Nasprotno pa je čul že tolikanj lepega o Ameriki, slišal tudi, kakó ondu ljudje hitro obogaté — oh, to bi bilo krasno, ko bi se vrnil bogat v domovino! Ali bi ga gledali domá! Ali bi se mu čudili!

Sladke misli objamejo Robinzona takó močno, da se nemudoma napoti h kapitanu óne ladje. Temu odkritosrčno pové, kakó rad

bi se prepeljal v Ameriko, in ker kapitan vidi, da je mladenič bistre glave, prikupi se mu Robinzon takó, da ga povabi, naj pride précej na ladjo; vožnja ga ne bode stala ni beliča. Nasvetuje mu še, naj si nakupi nekoliko malenkostij, n. pr. igrač, steklenih biserov, nožev, trakov i. t. d.; ta drobiž namreč divjaki radi kupujejo in dajó zanj pristno, suho zlató.

„Dobro, gospod kapitan!“ vzklikne Robinzon radostno, „odpeljem se z вами.“

„Prav“, prikima kapitan in mu seže v roko.

Robinzon brž nakupi precèj malenkostij, kakor mu jih je nasvetoval zvedeni kapitan, in pride na ladjo. Pozabljeni so opomini vrlega hamburškega kapitana, pozabljeni dobri obeti, pozabljen oče, pozabljena mati, pozabljeno je, iz kratka, vse! V Ameriko po neizmerna bogastva, potem pa domov, obložen z nešteti zakladi!

Potegne ugoden veter, ladja se razsidra, jadra se razpnó — dalje torej na daljni morski pot! —



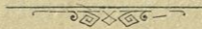
Četrto poglavje.

„**U**tva“, takó je bilo imé ladji, jadrala je kakor ptica. Po reki Tamizi so skoro prišli v Severno morje, potem v Kanal in iz tega v veliko Atlantsko morje.

Robinzonu je bilo jako dobro na ladji. Kapitan mu je bil vedno prijazen, mornarjem se je priķupil précej iz početka, in ker je bil bistrega uma, razkazovali so mu radi to in óno na ladji, takó da se je hitro naučil navadnih mornarskih opravil. Kakor veverica je plezal po visokih jadrenikih ali pa se je gugal visoko gôri v vrvéh. Vse je bilo takó lepo in takó veselo! Jedinó, kar ga je časih mučilo, bila je misel na očeta in mater; vender se je tolašil, da jim pošlje poročilo, čim prej mu bode mogoče.

Peljali so se že več dnij, ne da bi se bila pripetila najmanjša nezgoda. Zdajci pa potegne veter od jugovzhoda močnejše, in dvigne se velik vihar, ki žene valove, kakor hiša visoke. Šest dnij traja nevihta in zanese „Utvo“, da nihče ne vé kam. Bržkone so bili blizu karajbskih otokov. V tej stiski se začuje nekega jutra veseli klic: „Zemlja, zemlja!“ Vsi prihité na krov, da bi na svoje oči ugledali zaželjeno kopnino, ali v tistem trenutku se grozovito strese vsa ladja —

zadela se je ob morsko pečino in obstala, kakor da je prikovana nanjo. Valovi pluskajo od vseh strani čez krov; vsakdo mora pobegniti v kajute, da ga ne odnese peneča voda. Prej še dokaj srčnim mornarjem izgine vse zaupanje. Videli so, da je ladja izgubljena; zgoditi bi se moralo res čudo, da bi se oteli. Nekateri molijo, drugi kričé; nekateri vijó roke, drugi stojé kakor otrpli. In sedaj pride še nekdo s strašno novico, da se je ladja razpočila! Sedaj je nemudoma treba spustiti rešilni čoln s krova, da poskačejo vanj. Bilo pa je ljudij toliko, da se je videl komaj ped visoko iz vode. In kakó bi se takšna lupina upirala silnim valovom in srečno dospela do kopnine, ki je bila vendar precéj daleč! Nesrečniki se v iskreni molitvi priporočé Bogú in veslajo, kolikor morejo, proti suhi zemlji. Zdajci ugledajo grozen prizor! Morski val, visok kakor gora, pridreví se za njimi — odreveneli strmé vanj, veslarjem padejo vesla iz rok — glej, sedaj jih dohití — peneče vode plusnejo čéz nje, čoln se preobrne — sedaj izginejo vsi v brezdanjem morji!



Peto poglavje.

Ko je prigrmel velikanski val, pogreznil je takisto Robinzona v globoko vodeno brezdno, potem pa ga je zopet dvignil na površje in ga treščil na pečino. Robinzona mine zavest, sedaj pa se vzbudi od bolečine. Zdajci spozná, da leži na trdni skali; krčevito se oprime strmega roba, da bi ga ne odnesli valovi, in napnè poslednje sile, da se pomakne nekoliko više. Končno spleza popolnoma na obrežje. Ondu se zgrudi in obleži brez zavesti.

Kakó mu je bilo pri srci, ko je izpregledal in se oziral po neznani krajini! Kje so tovariši, kje kapitan, kje ladja? Ozrè se na morje — nikjer ni sledú o „Utvi“, le nekaj desák plava po valovih; nikjer žive duše, res, jedino njega je ohranil dobrotni Bog, da ga ni pokopalo morje! Neheté poklekne in moli pobožno, kakor ni molil že dolgo: „Ljubi Bog, hvala ti za toliko milost, katero si izkazal meni, nehvaležniku in nevredniku! Pomagal si mi doslej, ne zapústi me tudi odslej!“

Zaupno vstane po tej kratki, toda iskreni molitvi in pogleda po neznanem svetu. Povsod zgolj grmovje in drevje; nič ne kaže, da bi kje bivali ljudjé. Grozna zavest ga

obide, da je popolnoma sam, daleč od domovine in daleč od živečih bitij. Nebeški Bog, koliko časa in kakó bode li bival v tej samini?

In še druga misel mu šine v zbegano glavo. „Kaj, ko bi tukaj bivale zverine, ko bi me napadli divji ljudjé? Kakó žalostno bi umrl!“

Od prevelikega strahú se začetkoma niti ne gane z mesta. Najmanjši šum ga prestraši takó, da zatrepetá po vsem životu. Naposled začuti veliko žejo, zató se napoti dalje, da bi kje našel studenec, kjer bi se poživil. Dolgo hodi zaman; končno najde bister vir in se napije. Kakó dobro mu dé ta požirek! Robinzon zahvali Bogá, in zajedno ga obide zaupanje, da dobí kje tudi kaj jesti. „On, ki živí ptice pod nebom, ne bode dopustil, da bi umrl od lakote!“ Seveda, lačen prav za prav še ni bil, zakaj preveč so ga prevzeli poslednji grozni dogodki; tem bolj pa si je želel počitka, spanja. Ali kje dobiti prostorček, da bi zaspal brez strahú? Na tleh nikakor ne — kdo vé, ali bi ga spečega ne napadle zverí? In če morda tukaj živé divjaki, o katerih je slišal, da najrajši jedó človeško mesó — groza, ako ga zalotijo! Ves plašen spleza na drevó, hitro, kolikor mu pripuščajo oslabele moči, pomoli še prav iskreno in potem zaspí takó trdno,

kakor bi bil legel na mehko posteljo v domači hiši. Sanja se mu, da vidi dobrega očeta in ljubo mater, oba bleda in upadla, kakó vijeta roke ter jokata in vzdihujeta po izgubljenem sinu. Mrzel pot ga oblije, v sanjah razpnè roke in zakriči: „Saj sem zopet tukaj, oče, mati, in nikdar več ne grem od vaju!“ Tedaj pa se prevesne in pade z drevesne veje, na kateri je sedèl. Dobro, da ni splezal previsoko in da je bila spodaj mehka trava! Potolkel se je res nekoliko, zlasti po rokah, ali bolečine niso bile tolike, da bi ne bil zopet splezal na drevó. Da bi pa morda novič ne padel z drevesa, privezal se je z jermenom, katerega je nosil okolo pasa, za drevesno deblo in potlej mirno spal do belega dné.

Takó torej je nesrečni Robinzon prebil prvo noč, sam, zapuščen od vseh ljudij, na daljni, neznani zemlji!

Šesto poglavje.

Vzbudi se zgodaj, zakaj prvi žarki vzhajajočega solnca so mu posijali naravnost v obraz. Začuden si mane oči, dokler se ne domisli vseh včerajšnjih dogodkov. Potem spleza še dosti čvrst z drevesa.

Bil je grozno lačen. Toda kje bi dobil kaj užitnega? Robinzon pazno ogleduje bližnjo okolico — zaman! Zgolj trava, grmovje in drevje! Kakó bogato mu je bila sicer domá pogrnjena miza! Tukaj pa nima niti kosca črne krušne skorje, da bi si pótolažil prazni želodec.

Počasi se plazi ob nabrežji in je ves brezupen, da bode moral umreti od lakote. Ali bi ne bilo bolje, da bi bil utonil s tovariši vred, nego da mu bode prebiti tolike muke? Onemogel se zgrudi na tlà in se ozira proti nebu, kakor bi prosil pomoči. Zdajci ugleda ptiča, ki nese veliko ribo v krempljih, in sedaj pograja samega sebe, da je bil takó malodušen in da ni zaupal previdnosti božji. Hitro vstane in sklene iti dalje in dalje, dokler ne najde kaj užitnega.

Kakó neizrečno je vesel, ko naposled ugleda v pesku nekaj ostrig, katere je vrglo morje na zemljo! Seveda, vse lupine niso polne, ali toliko jih je vender, da so za prvo silo.

Ko ga mine skrb za jed, obide ga druga, namreč skrb za stanovanje. To bi bilo jako neprijetno, ako bi moral vse noči prespati na drevesi kakor sinoči. Ali kakó narediti stanovanje, v katerem bi bil varen tudi zverij, ko nima orodja razven svojih rok? Morda bi bila kje dalje pripravna duplina, v kateri bi bilo môči bivati vsaj za silo? Toda takó

daleč se ubogi Robinzon ne upa brez orožja. Končno se toliko ohrabri, da gré proti visokemu stožkovitemu hribu, katerega vidi od daleč; pokazalo se je pozneje, da je bil ognjenik. Išoč stanovanja, hotel se je zajedno prepričati, ali ga je vrglo morje na trdna ameriška tla ali samó na otok.

Prišedši na hrib, s katerega se vidi več milj daleč, spozná na svojo veliko žalost, da biva na otoku. Nikjer kopne zemlje, kamorkoli nesó oči; samó v dalji se vidi nekoliko otokov, kipečih kakor temne pike iz morja!

„Gorjé mi!“ vzklikne Robinzon in sklene roke, „torej sem res zapuščen od Bogá in ljudij! V tej grozni samini bodem prebil vse žive dni, ne da bi kdáj videl očeta in matere, niti živega bitja! Ali — obupati ne smem, saj živi dobri Oče v nebesih, ki me bode hranil in branil. Mogoče, da pride kdáj ladja k otoku in me prepelje nazaj v ljubljeno domovino!“

To premišljevanje ga tolikanj potolaži, da končno iztika in pleza po gori. Naposled najde pri tleh kraj, kjer se dviga gora kakor navpična skalna stena; v tej steni pa zapazi na svoje nepopisno veselje precěj ozek vhod do majhne otlina. Zadovoljen je tem bolj, ko najde blizu jame bister studenčič, žuboreč po zeleni tratini. Tukaj se bode že dalo prebivati za prvo silo. Zadi bi bilo stanovanje

popolnoma zavarovano po skalni steni, spredi pa se odpira prost razgled na morje. Ob stranéh bi se jama tudi dala zavarovati takó ali drugače. Robinzon je spotoma videl nekaj drevja, podobnega našim vrbam. „Kaj bi bilo“, misli si, „ako bi izkopal nekaj teh drevesec, ki se bržkone dadó rada presaditi, in bi jih zasadil tu ob stranéh? Hitro bi ozelelena in naredila nekakšno steno, takó da bi bil vhod do jame zavarovan od vseh strani.“

Robinzonu je ta misel takó po volji, da se précej loti dela. Z rokami izgrebe potrebno število drevesec in jih pred jamo zasadi v luknje, katere mora takisto izkopati zgolj z rokami. Seveda je bilo to delo jako naporno in počasno; pot mu je kár lil po čelu, in ko je končno presadil pet ali šest drevesec, bil je že takó truden, da je moral odnehati. Mimo tega se zopet oglasi želodec. Robinzon še napuli nekoliko trave, da bi se posušila na solnci in mu potem rabila za nastiljo v jami, potem pa odide na obrežje po ostrige.

Teh sicer ne najde, ker jih je popolnoma odnesla plima, pač pa ugleda drevó z velikimi orehi. Njega deblo se dviga pravokotno s tal, nima pa vej, nego samó na vrhu šop velikih listov, med katerimi tičé orehi. Bila je to kokosova palma, ki rodi tolike orehe, kakeršna je otroška glava. Nekaj orehov

leži na tleh, in Robinzon z ostrimi kameni strè trdno zunanjo lupino, sestavljeno od čvrstih vlaken, in takisto razkolje spodnjo lupino, pod katero tiči jedro. Njega ukus je bil podoben ukusu naših lešnikov. Sredi tega otlega jedra pa najde tudi hladeč, sladek sok, ki mu tekne, da nič takega. Za prvim orehom strè še drug in tretji oreh ter je izredno zadovoljen s tem obedom.

Na poti proti svoji jami najde veliko skoljko, katera bi se dala rabiti za lopato, samó če bi imel nit, s katero bi jo privezal na palico. Ali stiska uči človeka. Skoro nató zapazi rastlino, katere vlakna so jako trdna, takó da jih lahko splete v konopec. Vrví seveda niso držale takó, kakor držé naše, za silo pa so že bile. Robinzon priveže skoljko k palici in dobi takó lopato, katere je močno vesel. Sedaj se zopet loti svojih drevesec in ne odneha, dokler popolnoma ne zagradí prostorčka pred duplino. Jedna vrsta drevesec pa se mu ne zdi še dovolj varna, zató zasaadí drugega dné okolo njih še novo vrsto drevesec, nanosi med obe vrsti prsti in ruše, takó da nastane precèj krepka stena. Vsak večer in vsako jutro je potem prilival drevescem, in glej, pognala so in ozelenela, da je bilo res veselje.

Robinzon si je spletel od vrvíj visečo lestvico, zakaj vrat ni hotel narediti do svo-

jega stanovanja, nego zasaditi sleharno odprtino; skala nad njegovim domom pa je bila dôkaj visoka, in na nji je stalo močno drevó. Na to drevó priveže lestvico, takó da visi do vhoda v jamo, in potem poskusi splezati po nji. To se mu posreči jako dobro.

Kakó pač bi se dala razširiti precèj tesna otlina, da bi zložno prebival v nji? Najprej bi bilo seveda treba orodja, in sicer ostrega orodja, ali kje ga dobiti? Ko Robinzon takó premišljuje, najde nekaj zelenih trdih kamenov in med njimi jednega, ki je popolnoma podoben klinu ter ima celó luknjo, skozi katero bi se dalo vtekniti toporišče. S tem orodjem se loti dela in lomi kamenje v svoji jami, sicer počasi in naporno, vendar pa vztrajno. Dobro, da skala ni bila pretrda in da se je še dosti rada udajala njega udarcem! Razširil je jamo, kolikor se mu je zdelo potrebno, nanosil vanjo mehke trave in si takó pripravil prijetno ležišče, kjer je dobro počival od vsakdanjega truda.

Sedmo poglavje.

Drugí dan je bila nedelja, in Robinzon jo je uporabil za počitek, premišljal pa je tudi dosedanje življenje. Milo se mu je storilo ob spominih na očeta in mater, iskreno

pa je zajedno hvalil dobrega Očeta v nebesih, kateri ga je ohranil doslej takó čudovito. Obetal je samemu sebi, da bode od dné do dné boljši, in je prosil Bogá, naj mu oprostí grehe in blagoslovi njegovo delo.

Da bi vselej vedel, kdaj bode nedelja in da bi sploh ne pozabil dnij, hotel si je napraviti koledar. Seveda ni imel ni popirja ni tinte, vendar pa si je osnoval koledar, kateri mu je rabil do malega kakor natisnjena pratika. Izbral si je namreč štiri blizu stoječa drevesa, ki so imela sosebno gladko skorjo. Vsak večer je potem v največje drevó vrezal črtico, češ, da je minil dan; kadar pa je vrezal sedem črtic, napravil je v drugo drevó zopet jedno črto, ki je pomenila, da je minilo teden dnij. Če je že v tem drugem drevesi vrezal štiri črte, ali kakeršen je bil mesec, pet črt, naredil je v tretje drevó zopet jedno črto, češ, da je minilo mesec dnij. Prav takó bi pozneje, kadar bi bilo že v tretjem drevesi vrezanih dvanajst črtic, napravil jedno črto v četrto drevó, češ, da je prešlo leto dnij. — Kar je doslej prebil dnij na otoku, zaznamenoval si jih je s črticami na skalo in prav takó je vedel, da se je njega ladja razbila dné 29. kimovca. Z ostrim kamenjem si je tudi ta dan včrtal v skalo in zapisal: „Semkaj je došel Robinzon dné 29. kimovca 1659. leta.“



Po svojem koledarji je torej Robinzon lahko določil vsak dan v tednu in v meseci. Sosebno mu je bilo do tega, da je vselej vedel, kdaj je nedelja; praznoval jo je kakor kristjani v obče z molitvijo in resnim premissljevanjem. Prav takó je praznoval imenitnejše praznike v letu, god in rojstveni dan. —

V teh in drugačnih opravilih so mu že pohajali kokosovi orehi in tudi ostrig je bilo čimdalje menj. Moral si je torej zopet preskrbeti živeža in zató je sklenil, da pojde nekoliko pogledat po otoku, česar se prej ni upal, boječ se zverin.

Ker je pa na dosedanjih potih preveč trpel od solnčne vročine, premišljal je, kakó bi si napravil nekakšen solnčnik. To pa ni bilo kàj lahko, saj ni imel niti platna, niti noža in škarij, niti šivanke. Toda česa ne stori človek v sili? Od nekakšnih vrbovih šibic si je Robinzon spletel strešico, vteknil sredi nje palico in potem z ribjimi kostmi — morje je namreč časih vrglo mrtve ribe na otok, katere so pojedle ujedne ptice, pustivši zgolj kosti — pritrtil na svoj solnčnik široka rastlinska peresa. Ta solnčnik seveda ni bil lep, dober pa je bil vender takó, da ni jeden solnčni žarek ni predrl zelene strehe.

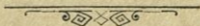
Robinzon si napravi tudi lovsko torbico, in sicer od trdnih rastlinskih vlaken. Takó

opravljen se lepega jutra odpravi na pot. Boječ se zverij in divjih ljudij, izogiblje se velikih gozdov in si rajši voli taka pota, kjer lahko gleda na vse strani. Ali prav ti kraji so bili jako nerodoviti, in zato je hodil že precěj časa, ne da bi bil našel kaj koristnega. Končno ugleda zelišče s sočnatimi stebelci in peresi; semtertja visé rdečkasti, modrikasti ali beli cvetovi; na drugih pa so videti že zelenkasti sadki, veliki kakor češnja. Robinzon ugrizne v tak sad, ali žal, sad ni, da bi ga jedel. Nejevoljen izpuli vse zelišče iz tal in ga hoče zavreči; kár zapazi ves začuden, da visí na njega koreninah mnogo manjših in večjih gomoljev. Ugrizne v takšen gomolj, toda trd je in brezukusen. Nejevoljen zavihtí zelišče z gomolji vred, ali o pravem času se še spomni, da utegne ta ali óna rastlina venderle koristiti, dasi ne spoznamo précej nje koristi; vtakne jo torej v svojo torbico. Seveda, dandanes bi vsakdo tisto rastlino spoznal za krompir; Robinzon pa ni vedel ničesar o njem, ker so ga šele pozneje prenesli iz Amerike v Evropo. Nató gré Robinzon oprezno in počasi dalje ter pride do potoka, kjer séde utrujen v travo. Lačen potegne peščico kokosovih orehov iz torbice, kár se začuje prasketanje v gozdu. Preplašen šine pokonci in kaj ugleda? Čedo divjih živalij, nekoliko

podobnih našim jelenom, samó da so daljšega vratú in da nimajo rogovja. Bile so lame, prvotno domá v Peruviji, živali, ki hasnejo z mlekom, mesom in volno. Dadó se lahko udomačiti in rabijo za tovarne živali.

Čimbolj se bližajo brezskrbne lame, tembolj obhaja Robinzona želja, da bi po tolikem času zopet použil nekoliko slastnega živalskega mesá. Zató se s kamenito svojo sekuro postavi tik drevesa, da bi od ondot pobil žival, ako bi se mu katera dovolj približala. Motil se ni. Živali stopajo polagoma k potoku pit, in mlada lama mu pride takó blizu, da jo lahko doseže. Udari jo s sekuro za tilnik, da se zdajci zgrudi mrtva na tlà.

Sedaj šele se domisli Robinzon, kaj storiti z živaljo? Speči ali skuhati mesá seveda ne bode môči, saj nima nikakeršne priprave, in kar je najpotrebnejše, tudi ognja nima. Da bi imel vsaj kresilo in gobo ali vžigalico! Končno se spomni, kakó divjaki užigajo ogenj, da namreč drgnejo les ob les, dokler se ne užgè. Misleč, da se mu takisto posreči zanetiti ogenj, zadene ubito lamo na ráme in se napoti domov.



Osmo poglavje.

Na poti proti domu odkrije Robinzon nekaj, česar se izredno razveseli. Našel je namreč blizu morja nekaj citronskih dreves, pod katerimi so ležale nekatere zrele citrone. Morda je kdaj prej evropska ladja prispela semkaj, mornarji so tu kaj jedli in naposled prigriznili citrone, potem pa zavrgli jedra, ki so se prijela in vzrasla v ta drevesa. Ta misel ga jako razveseli, zakaj mogoče je, da tudi kdaj pozneje pride ladja, ki ga odpelje v domovino! Skrbno pobere citrone, zapomni si kraj, kjer stoji drevje, in pohiti jako zadovoljen domov.

Tukaj je njegova prva skrb, da odrè ubito žival. Ker si je že prej priredil močan nož od kamena, ne dela mu to posebnih težav. Meh razprostrè na solnci, da bi se posušil, vzame drob iz trupla in si odreže precejšen kos mesá, da bi ga spekel. Za to pa mu je treba najprej ražnja. Odseka mlado drevesce, olupí ga in ga poostri na enem konci. Potem si naredí dvoje rogovil, zabije ji v zemljo, natakne mesó na raženj ter položi tega na rogovili. Sedaj treba samó še ognja. Robinzon si poišče dva kosa suhega lesá in ju jame drgniti. Drgne in drgne, da je ves poten, ali zaman. Če se les že

tolikanj ogreje, da se kadi iz njega, pa je Robinzon takó truden, da mora prestatí. Pozneje se je pa les zopet takó ohladil, da ga je moral drgniti iz nova. Divjaki so pač bolj vajeni takšnega dela, zakaj le-ti vzamejo kos mehkega in kos trdega lesá, in kàr najhitreje drgnejo trdi les ob mehkega, dokler se ne užgè. Tega pa Robinzon ni vedel. Ko vidi, da nič ne pomaga, leže žalosten na posteljo in gleda lepo pečenko, katere ne bode ni spekel ni jedel. Misel, kaj bode počel pozimi brez ognja, potarega še bolj, takó da mu kàr upade srcé.

Zdajci se domisli, kakó nekateri divji národje še dandanes toliko časa jahajo mesó, dokler se popolnoma ne zmehčá. Dobra misel! Robinzon bi bil tudi storil kàj takega, ko bi imel konja in sedlo. Takó pa vzame gladka, precèj široka kamena, položi med njiju kos mesá brez kosti in potem z lesenim batom neprestano tolče na gorenji kamen. Ob tem se kamen ogreje, in ko Robinzon za pol ure pogleda mesó, zmehčalo se je popolnoma od neprestanih udarcev in precejšnje topline. Seveda, takó dobro ni bilo kakor pečeno ali kuhano, ali teknilo mu je kakor že dolgo nobena jed, sosebno ko je iztisnil nanje še nekoliko citronskega soka. Po jedi iskreno zahvali Bogá, da mu je naklonil to novo dobroto, in potem premišlja, kakšnega dela

bi se lotil. Sklene ujeti kolikor mogoče lam, ne toliko zaradi mesa kolikor zaradi kožuhov, zakaj močno se je bal zimskega mraza. Tega seveda ni vedel, da v ónih krajih sploh ni zime, nego da sploh v vročih krajinah med povratnikoma nadomešča zimo večmesečno deževje. Poleg dobre obleke pa bi mu živalska koža jako dobro rabila za ležišče. Takó premišljujé, leže na posteljo in skoro trdno zaspi, upehan od težav denašnjega dne.

Deveto poglavje.

Ko pogleda drugo jutro iz dupline, da bi se odpravil na lov, umakne se prestrašen, zakaj zunaj lije tolika ploha, da je vse preplavljeno. Z doma torej ne more, nego počakati mora, da prestane ta silni naliv. Ali nič ne kaže, da bi se skoro zvedrilo; dež prihaja čimdalje hujši, končno se jame še bliskati, da se žari črno prepreženo nebó kakor v ognji, in grom pretresa zemljo, kakor bi se zdajci podrla.

Robinzon se je že od nekdanj na vso moč bal neviht; lahko si torej mislimo, kakó mu je bilo pri srci, ko je ućakal takšen vihar! Sklenjenih rok je sedel v svoji duplini in trepetal od smrtne groze. Zunaj pa je nepre-

stano grmelo in treskalo; dež je lil kakor izpod kapa, in bliski so križema švigali po nebu.

Takó mine dopoldne, in pride čas kosila. Robinzon pa ni kár nič lačen. „Bog me je zapustil“, pravi sam v sebi; „čas je došel, da me kaznuje za pregrehe! Pogubil se bom, nikoli več ne ugledam matere in očeta! Oh, kakó sem nesrečen!“

Končno se nevihta nekoliko poleže. Grmí sicer še vedno, ali dokaj slabše, in tudi dež ponehuje. Ohrabren stopi Robinzon pred duplino, zdajci pa grozno zagrmí prav njemu nad glavo, in Robinzon se zgrudi kakor od strele zadet.

Kaj je bilo? Treščilo je v drevó nad njega duplino in ga razklalo do tal. Robinzonu se ne zdi drugače, nego da je sam ubit. Takó leži nekaj časa ves omamljen, ali ko se zopet zavé, kaj ugleda? Drevesni vrh leži pred duplino, deblo pa je vse v plamenu!

Nepopisno vesel iztegne Robinzon roke proti nebu in zajoka od veselja.

„Oh, dobrotni Oče v nebesih“, vzklikne hvaležno, „kakó sem mogel takó malodušno dvojiti o brezkončni dobroti Tvoji! Prav tedaj, ko sem mislil, da si mi odtegnil pomožno roko, poslal si mi največjo dobroto, dal si mi ognja, katerega sem si tolikanj želel! Kakó naj Te zahvalim, Oče nebeški?“

Robinzon je torej imel ogenj in se ga je précej hotel okoristiti, da speče mesó, katero je ostalo še od včeraj na ražnji. Hitro spleza do gorečega debla, vzame vejo in zapali spodaj pred duplino velik ogenj. Potem spleza iz nova na skalino in posreči se mu, da skoro pogasí goreče deblo, ob katero je bil, kakor vemo, pritr dil lestvico, spleteno od močnih rastlinskih vlaken.

Kakó veselo mu je bilo pri srci, ko je potem stal pri svojem ognji in obračal dehtečo pečenko! Samó nečesa je pogrešal — soli! Vender se je tolašil, da jo že še najde. Za sedaj si je pomagal s slano morskó vodo, katero je zajel v kokosovi lupini.

Ali mu je teknilo, ko je potem prvič ugriznil v tečno pečenko! Njega zadovoljnosti ni móči popisati; umeje jo le tisti, kdor že dolgo časa ni jedel slaščice in že sploh ni upal, da jo kdàj dobi.

Sedaj pa je bilo treba misliti na to, da ogenj ne ugasne. Zamišljen se izprehaja ob svoji duplini, ne spomni se pa ničesar pametnega. Zdajci ugleda, kakó štrlí iz skalne stene, okolo pol metra nad zemljo, širok velik kamen, in pod njim je navzlic velikanski plohi popolnoma suho.

Veselo tleskne Robinzon z rokami. „Saj je to ognjišče, da nič takega!“ vzklikne na

glas. „Kjer pa je ognjišče, mora biti tudi kuhinja — dobro, naredimo si jo z ognjiščem in dimnikom!“

Deseto poglavje.

Nemudoma gré Robinzon na delo. Najprej izgrebe s kamenito motiko pod velikim kamenom precejšnjo luknjo, v katero položi goreči les in novega goriva, potem pa ga obide drzna misel, da bi postavil zid ob obeh stranéh. Marsikdo izvestno zmaje z glavo, češ, kakó bi napravil zid brez potrebnega gradiva. No, za gradivo se mu ni bilo bati. Pred nekaj dnevi je zapazil na svojih potih, da se dobiva na otoku nekova glina, katera bi se dala sedaj, ko jo je dež do dobra namočil, kàj lahko rezati v štirioglate plošče, ki bi mu rabile kakor opeka.

Res si jih nareže prav dosti s svojim kamenitim nožem in jih potem razpoloži po tleh, da bi se posušile na solnci. Hitel pa je takó, da je delal kàr za dva, in sedaj je bil seveda že jako lačen. Da bi sosebno slovesno praznoval takó znamenit dan, privošči si pri pečenki celó jednega izmed ostalih kokosovih orehov. Ali je bila to pojedina! Robinzonu se je zdelo, da celó pri kraljevem

obedu ni boljših jedij. Da bi vsaj ne bil takó sam na otoku, pa bi bil popolnoma zadovoljen. Ko bi imel psa, mačko ali sploh živo bitje, kakó bi bilo to lepo! Zajedno se spomni Robinzon nekdanjih svojih tovarišev in prijateljev, s katerimi se je pogostoma prepiral prav po nepotrebem. „Sedaj šele vem, koliko je vreden dober prijatelj! Oh, dobrotni Bog, kakó bi ga ljubil, kakó bi mu izpolnil sleharno, največjo in najmanjšo željo . . .“ Takó premišljujočemu, tekó Robinzonu solze po lici.

Ko je potem zaradi pekoče vročine počival nekaj ur, odpravil se je na breg, kamor ga je vedno vlekla tajna želja in tajna nádeja. Ali bi ne bilo mogoče, da bi kdàj slučajno ugledal ladjo, ki bi ga odpeljala domov? Hrepené se ozira po brezkončni gladini — zaman! Vse je mirno, vse brez življenja!

Okrepivši se z morsko kopeljo, vrne se na delo. Ko dalje koplje v zemljo, zadene z motiko ob nekaj trdega. Najprej misli, da je zadel ob kamen, ko pa dvigne kepo iz tal, ugleda veliko kepo — zlatá!

Marsikdo bi zavrisknil od veselja, ako bi našel toliko dragocenost, toda Robinzon pahne malone nejevoljen zlató od sebe in zamrmrá: „Oh, samó zlató! Da bi bilo vsaj železo ali sploh kàj drugega, kar bi se dalo porabiti! Kaj pa naj počnem z zlatom?“

In res je takó. Domá bi bil Robinzon bogat mož, ko bi imel ta zaklad, tukaj ga ni mogel nikakor porabiti. — Ne da bi še dlje pogledal na zlató, nadaljuje svoje delo in koplje do poznega večera. Šele ko zasije mesec, leže k počitku jako zadovoljen z denšnjim dnevom, ki mu je prinesel toliko znamenitostij.

Jednajsto poglavje.

Ker je bila vročina na Robinzonovem otoku takó neznosna, moral je delati zlasti zjutraj in zvečer, ako je hotel narediti kaj prida. Vstal je torej še pred solničnim vzhodom, naložil novega lesá na ogenj in hotel natekniti še kos pečenke na raženj, kolikor je je ostalo od včeraj. Toda od prevelike vročine se je mesó usmradilo in ni bilo več užitno. Pojedel je torej pol kokosovega oreha in se odpravil proti kraju, kjer je bil zasledil glino.

V torbici najde krompir, katerega je vzela zadnjič s seboj. Za poskušnjo ga vrže poleg ognja v žerjavico, da bi vsaj videl, kaj bode iz njega, če se speče. Nató odide.

Predpoldne naredi toliko opeke, kolikor bi je bilo potrebno za kuhinjo, in gré na

breg po ostrige. Bilo jih je jako malo. Namesto njih pa najde nekaj drugega, kar ga izredno razveseli. Bila je velikanska želva. Robinzon je sicer ni jedel še nikoli, slišal pa je, da je nje mesó jako ukusno. Oprta si torej želvo na ráme in jo odnese domov. Ondu bije s svojo sekiro na spodnjo čepinjo, dokler se ne razpoči, nató ubije žival in natakne precejšen kos na raženj. Kaj pa z drugim mesom, da se ne usmradi? Če bi imel pripravno posodo in solí, nasolil bi ga in živel ob njem lahko štirinajst dnij; takó pa pojde vse pod nič! Zdajci spozná, da bi bila želvovina sama káj pripravna posoda, no, in za sol bi utegnil rabiti morsko vodo. Od veselja zavrtí raženj dvakrat hitreje, in mesó je naposled spečeno.

„Da bi imel vsaj še košček kruha!“ vzdihne Robinzon, ko slastno uživa pečenko, „in najsi bi bil še takó črn! Kakó bi se to prilegalo! Časih mi ni bil nobeden kruh dober dovolj — sedaj pa — oh, kakšen bedak, kakšen nehvaležnik sem bil!“

V tem se domisli gomoljev, katere je zjutraj položil v žerjavico. Ne da bi si obetal káj prida, potegne jih iz žerjavice. Ali kakovo veselje! Gomolji niso le popolnoma mehki, nego tudi diše takó prijetno, da précej ugrizne vanje. Ukus je izvrsten, in Robinzon se prepriča, da to zelišče popolnoma lahko

rabi namesto pogrešanega kruha. — Po končanem obedu leže zaradi hude vročine na posteljo, da bi si nekoliko odpočil in zajedno premišljal, kaj ukreniti sedaj. „Če bi bila opeka že takó trda, da bi lahko zidal, to bi že bilo. Ker pa ni, bode najbolje, da grem na lov. Ali kaj naj storim z mesom? Kaj, če si zgradim kuhinjo takó, da bi ga lahko prekajal? Oh, res je!“ Rekši vstane in se postavi pred bodočo kuhinjo, da bi videl, kakó bi se dala najbolje izvêsti ta namera. Nič drugega ni treba, nego v obeh zidovih, katera še naredi, napraviti nekaj lukenj, vanje zasaditi pripravnih palic, in potem bi prekajal, da bi bilo veselje.

Robinzon kàr poskoči od radosti in zadovoljnosti, da mu je prišla takó izborna misel. Ali kaj naj počnè popoldne? Ko takó premišlja, prevzame ga druga misel, še izvrstnejša od prejšnje. Lame pojde lovit, da bode imel žive domá! Saj ni treba drugega, nego splesti močno vrv z zanjko na konci, skriti se kje za drevó in živali, ki se dovolj približa, vreči zanjko okolo vratú. — V nekaterih urah splete Robinzon vrv, ki bi utegnila dobro ustrezati njegovemu namenu. Ker pa je kraj, kamor so óndan prišle lame pit, precèj daleč, ukrene Robinzon, da jih pojde lovit šele jutri. V tem pa stori vse, česar je treba za pot. Najprej steče tja, kjer rase krompir,

in si ga natlači polno torbico, potem si odreže kos želvinega mesa za večerjo in zajutrek, in kar ga ostane, polije ga z morskovo vodo, izkoplje luknjo v zemljo in postavi vanjo želvovino z nasoljenim mesom.

V tem se že močno nagne solnce na zapad, in Robinzon gré na morski breg, da bi se nekoliko izprehodil. Nehoté mu obstanejo oči na brezkončnem morji; koperneč se ozira proti óni strani, kjer je njegova domovina, kjer sta oče in mati. Spomin nanja mu posili solze v oči. Ali še živita, ali ju ni umorilo žalovanje po izprijenem nehvaležnem sinu? In ako jima je Bog še pustil življenje, kaj pač počenjata sedaj? „Oh, dragi moj oče, mila mati!“ Rekši poklekne Robinzon na morsko obrežje in sklene roke. „Da bi vedela, kakó mi je pri srci takó daleč od vaju, takó samemu! Oprostita mi vse zlò, katero sem vama storil! In Ti, dobrotni Bog v nebesih, podéli vse dobrote, katere si morda namenil meni, mojim ubogim, ljubljenim roditeljem! Saj rad trpim, samó če bi vedel, da sta srečna oče in mati!“

Naposled Robinzon tožnega srca vstane. S kamenitim nožem ugrebe v sosedno drevó imé očeta in matere, nad njima vreže besede: „Bog vaju blagoslovi!“, pod njima pa: „Oprostita nehvaležnemu sinu!“ — Pozneje je takisto vrezal očetovo in materino

imé še v različna drevesa na drugih krajih svojega otoka in je navadno ob takem drevesi opravljajl svojo molitev. Nikoli se ni v nji pozabil spominjati očeta in matere! —

Dvanajsto poglavje.

Zarano se odpravi drugega dné Robinzon z doma, da bi poskusil ujeti lamo, kakor je sklenil včeraj. V torbico si natlači pečenega krompirja, zavije v peresa precejšen kos želvine pečenke, zatakne si sekuro v pas in ovije okolo života vrv, katero si je spletel včeraj. Ker je bilo še jako zgodaj, ne gré précej k potoku, nego zavije na drug kraj, da bi nekoliko bolje spoznal svoj otok.

Spotoma ugleda mnogo glasnih, lepispisanih papig, ki se veselo podé po drevji. Rad bi si ujel takega ptiča, da bi mu bil za kratek čas; toda niso se dali. Ko pride kesneje na grič ob morji, zapazi spodaj med skalinami nekaj belega. Radoveden gré z griča in kaj ugleda? Sol, lepo belo sol! Vesel si je natlači poln žep, zakaj soli si je že iskreno želel. Morska voda, katero je rabil doslej, bila je namreč pregrenka, da bi si ž njo solil jedi; tudi se je usmradila kakor vsaka voda, če stoji predolgo.

Kakó pa je prišla sol med óne skale? Znano je, da se morje vsakih šest ur dviga in da vsakih šest ur pada. To imenujemo plimo in oseko. Ob ščipu in mlaji se dvigajo valovi vselej najviše, in takó se je zgodilo, da je ostalo med skalnimi razpokami nekaj morske vode, katera se je razpuhtela od solnčne vročine; sol pa je ostala na dnù.

Ko pride k potoku, lam še ni. Nič ne škodi; v tem času vsaj lahko použije kosilo in si nekoliko oddahne. Slastno pojé pečenko, prvič osoljeno s pristno soljó, in prav sedaj začuje iz dalje stopinje poskakujočih živalij. Hitro stopi za drevesno deblo in dvigne svojo vrv. Lame se približajo, ne da bi mu prišle dovolj blizu. Zdajci pa se jedna malone dotakne Robinzonovega drevesa. Brž ji vrže zanjko okolo vratú in jo krepko zadrigne, da ne bi žival zableketala in takó splašila tovarišic. Potem jo potegne s seboj v grm.

Kakó se razveselí, da gresta za staro živalijo dve mladi lami, ki se ga ne bojita kár nič! Stara lama se mu sicer upira, no, naposled jo venderle srečno pritira do svoje dupline.

Kaj pa sedaj z živalimi? Kam naj jih spravi? Najprej priveže staro lamo za drevó, potem napravi živalim na ograjenem dvorišči pred duplino majhen hlev. S sekiro namreč poseka nekoliko mladih drevesec, katera za-



sadí takó tesno v zemljo, da naredí precëj trdno steno, katero še dobro preplete z vejami. Ko potem vse tri lame privêde v novi hlev, tedaj se jih nikakor ne more nagledati. Odslej se mu zdi, da ni več takó zapuščen, ko ima vendar živa bitja ob sebi!

Živali so se skoro udomačile takó, da so mu veselo priskakale naproti, kadar se je odkod vračal domov; rad jih je krmil s sočno travo in z mladikami. Mladi lami je nató odvadil materinega mleka in staro žival redno molžel zjutraj in zvečer. Mleko je spravljal v večje in manjše kokosove lupine, takisto v želvovino. Kakó mu je teknilo sladko in kislo mleko, tega ni treba šele pripovedovati. Rad bi si napravljaj tudi maslo in sir, ali to se ni dalo kár takó, ker ni imel ni potrebnih posod ni orodja.

Ker je Robinzon po pravici čislal kokosove orehe, ki so mu bili prva hrana na otoku, želel je že dolgo, da bi imel nekaj kokosovih dreves prav blizu stanovanja. Ali kakó? Težkega srca se odloči, da zasadí nekaj orehov v zemljo, in res, skoro vzkalé, in Robinzon je neizrečno dobre volje, ko spozná, da se mu je trud posrečil.

V tem času so se glinaste opeke tolikanj strdile, da bi jih bilo môči rabiti za zidanje. Zató si poišče ilnate prsti, katera bi bila namesto malte; opeko pa mu prinese stara

lama domov. Posrečilo se mu je namreč po mnogem trudu splesti dva trdna koša, katera je zvezal z vrvjó in ju obesil lami čez hrbet. V ta koša je nalagal opeke in ko jih je že dovolj spravil na dom, lotil se je zidanja. Delo mu gré precěj dobro izpod rok, in že stoji jeden zid njegove kuhinje, kár se pripetí nekaj, kar mu pokvari ves dosedanji napor.

Trinajsto poglavje.

Neko noč, ko Robinzon ravno lepo sanja o roditeljih, vzbudi ga nenavaden šum in ropot, takó da kár šine po konci. Strahovito se trese zemlja, podzemeljski grom bučí, tuleč vihar podira drevje in skalovje, morje pa kipi in se peni, kakor bi se bližal konec svetá.

Nepopisno prestrašen plane Robinzon iz stanovanja in pobegne pod milo nebó, ne da bi prav za prav vedel, kam. Takisto zbežé ž njim njegove lame, menda nič menj plašne nego Robinzon sam. Da se je zapoznili samó za trenutek, dohitela bi ga bila smrt; zakaj toliko da stopi iz dupline, zgrudijo se grmeč skaline vanjo, ki bi ga bile pokopale in pobile.

Že hoče oditi Robinzon na bližnji stožkoviti hrib, da bi bil vsaj nekoliko varen treskajočega kamenja; kár zapazi, da se je na

hribu odprlo velikansko žrelo, iz katerega se dviga dim, ogenj, pepel, kamenje in nekova razbeljena tvarina, katero imenujemo lavo. Ta lava pa dere takó silovito po hribu, da se Robinzon hitro umakne na morski breg. Ali, oj groze! Silen vrtinec je nad morjem nagrmadil oblak za oblakom, in zdajci se vlije tolika ploha, da se vse obrežje hitro izpremeni v jezero. Naliv je takšen, kakor da se je oblak utrgal.

Iz težka se otmè Robinzon na drevó, njegove lame pa odnese voda s seboj. Kakó milo se mu stori, ko začuje njih žalostno bleketanje! Ali pomagati jim ne more, ako neče pogubiti samega sebe!

Sedaj pa prestane potres, vihar se poleže, ognjenik se polagoma umiri, nebó se zvedri, in voda splahne, predno mine četrť ure.

Žalosten spleza z drevesa. In kaj ne bi bil žalosten? Njegova duplina, jedino zavetje, je bržkone zasuta, živali je odnesla voda, vsa dosedanja dela so uničena, in óna gora — kdo vé, če ne bode odslej vedno metala ognja, takó da ne bode nikoli varen življenja! Robinzon je takó pobit, da celó pozabi zahvaliti Bogá za svojo rešitev. Naslonjen ob drevó, strmi neprestano v tlà in vzdihuje, ne da bi se upal geniti z mesta. Strahoma in vender težko pričakuje jutranje zore. Ko se zdani, opoteka se domov kakor omamljen

od močne pijače. — Ali kaj je to? Naproti mu priskačejo zveste lame in mu ližejo roke. Robinzon ne verjame svojim očém. Mislil je, da so že davno mrtve. Bržkone pa jih je zanesla povodenj kam na grič in ker se je hitro utekla, prišle so živali lahko domov. Solze veselja ga oblijó, in sram ga je, da je bil takó malodušen. Nova radost ga čaka, ko se približa svoji duplini. Pač se je udril strop in potegnil s seboj vso bližnjo prst, ali nemogoče ne bode spraviti teh skal in iz jame, in potem bode stanovanje še prostornejše in svetlejše, nego je bilo. Razven tega spozná začuden in vzgrožen, da bi se bila udrta skalina prej ali slej utrgala sama od sebe, ker je le rahlo slonela v prsti, in takó bi ga bila utegnila pobiti.

„Oh, kakó sem nehvaležen!“ vzklikne solznih očij in sklence roke. „O čemer sem mislil, da je najhujša nesreča, to mi je bilo v največjo blaginjo! Bog je skrbel zame, ko sem mislil, da me je popolnoma zapustil!“

Iskreno zahvalivši nebeškega Očeta, da ga je otel tolike nevarnosti, loti se Robinzon najnujnejšega dela. Prst je seveda hitro spravljena iz dupline, toda kam z veliko skalo, ki se je udrila s stropa in se razklala na dva velika kosova? Premekniti je ne more, to bi težko storili štirje možjé. Obide ga dobra misel. Robinzon si poišče dolgo močno

palico, katero zatakne pod skalno grudo, in ko na vso moč pritiska ob daljši konec, naposled vender prevalí obe skalini iz jame in spozná jako zadovoljen, da je stanovanje malone dvakrat prostornejše, nego je bilo. Poleg tega se mu zdi mnogo varnejše, zakaj narrejeno je od samó jedne izdolbene pečine, na kateri ni nikjer videti ni najmanjše razpoke.

Ko je to delo storjeno, napoti se Robinzon proti ognjeníku, iz katerega se še vedno kadí. Močno se čudi raztopljeni lavi, ki se je razlila daleč na okrog po hribu; na hrib sam pa ne gré, prvič, ker se bojí, in drugič, ker ne more zaradi še vedno vroče lave. Videč, da se je vlila lava proti óni strani, kjer rase krompir, steče ves v skrbéh tja, spozná pa, da se temu zelišču ni zgodilo nič žalega. Vender sklene na raznih krajih zasaditi to izborno rastlino, da bi mu kdàj ne pošla zbok nesrečnega slučaja. Ko opravi svoj posel, vrne se domov, da bi dozidal svojo kuhinjo, in delo mu napreduje jako povoljno.

Iz hriba je v tem dim do cela prestal, in takó se Robinzon sedaj odpravi naravnost do žrela. Ob krajih in v žrelu samem leží strjena in ohlajena lava; nikjer se ne kaže kàj dima. Upati je torej, da je ugasnil podzemeljski ogenj in da se ne ponoví bljuvanje. Robinzon si olajšan oddahne in polagoma ga mine ves strah, katerega je užil toliko v tej grozni nôči.

Štirinajsto poglavje.

Kakor smo že omenili, Robinzon ni vedel, da v ónih krajih, kamor ga je zavédla huda usoda, ni zime, nego da nastopi vsako leto namesto nje dolgotrajno deževje. Hotel se je že o pravem času preskrbeti z živili. Najprej bi bilo treba precěj mesá, in zato bi si bil rad ujel še nekoliko lam. Ali živali so se ga bale, in ni jim mogel do živega. Poskusi jih torej zasačiti drugače. Že večkrat je videl, da so lame, kadar so ga ugledale ob potoku, vselej zbežale preko majhnega griča v grmovje. Na drugi strani tega griča je raslo gosto grmovje, takó da je bil grič kakor obkoljen s plotom, in za grmovjem je bila precejšnja skalina. Lame so vselej skočile čez grmičje, in to je bilo Robinzonu dovolj. Izkoplje namreč po mnogem trudu na ónem kraji precejšnjo jamo ter jo pokrije z vejami in grmičjem. Skoro potem najde izredno vesel v jami dve veliki lami, ki sta skočili vanjo in se ujeli. Sedaj je imel toliko mesá, da bi ga ne vedel kam spraviti, ako bi se ne bil ob potresu razpočil precejšen kos hriba blizu njega stanovanja.

Naredila se je ondu globoka duplina, držeča naravnost na njegovo dvorišče. Robinzon je imel torej vse skupaj: stanovanje, kuhinjo in klet.

Sedaj je bilo treba skrbeti še za tri stvari, da bi ga ne prehitela zima: za senó, drvà in krompir. Sená in lesá si je pripravil jako mnogo, takisto je izkopal posejani krompir in ga spravil v klet, otresel vse zrele citrone in takó je bil brez skrbi.

Ali čudno: Zima nikakor ni hotela priti. Mesec vinotok se je že nagibal h koncu, mraza pa le ni bilo. Začelo je deževati, kakor bi se hotel ves otok izpremeniti v veliko jezero. Niti z doma ni mogel Robinzon, nego sedel je v duplini kakor jetnik, in grozno mu je bilo dolgočas. Če bi bil imel vsaj kàj popirja in tinte, da bi kàj pisal, ali knjigo, da bi kàj bral! Takó pa je moral ves ljubi dan čepeti domá in držati križema roke. Kakó je to hudo, ne umeje nihče, kdor še ni sam izkusil kàj takega.

Končno se loti ubogi Robinzon marsikaterih del, s katerimi se doslej še ni bavil. Dolgo časa že si je želel lonca in svetilke; oboje bi mu rabilo kàj dobro. V največjem dežji steče torej po glino, da bi si précej naredil omenjeni stvari.

Seveda, uspelo mu ni, kakor bi si utegnil kdo misliti. Bil je iz početka silno okoren in je po vrsti uničil vse, kar je zvršil po dolgem delu; no, naposled je vender naredil lonec in svetilko, ki sta bila čému podobna. Oboje postavi k ognju, da bi se posušila, in naredi še več posod: loncev, ponev i. t. d.

Čim dalje dela, toliko spretnejši je in tem ličnejši so njega prvi lončarski izdelki.

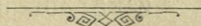
Posode so narejene, dež pa lije še zmirom. Zató opravi Robinzon še druga dela. Najprej si naredi od rastlinskih vlaken nekakšno ribjo mrežo in potem poskusi narediti lok in pušice. Zakaj takšno orožje bi bilo izredno važno: Lahko bi streljal lame, ptiče in — česar ga Bog obvaruj — lahko bi se branil, če bi prišli divjaki in ga napadli! Robinzonova želja po loku in pušicah je takó silna, da précej steče po les, najsi lije kakor izpod kapa. Res dobí pripraven les, trd in vender dokaj prožen. Domov prišedši, jame précej izdelovati lok in pušice, ali kakó trdo mu gré delo izpod rok! Saj vemo, da ni imel pravega, jeklenega noža, nego le okoren kamenit nož, in takó je rezal in rezal, da je minilo teden dnij, predno je bil lok srečno izdelan. Nanj napnè motvoz, spleten kolikor mogoče trdno, in se končno loti pušic. Koliko bi dal za kos železa, da bi jih poostril! Po dolgem premišljevanji naposled ugane, da bi lahko na konci zapičil ribje kosti ali morda ostre kamene. Steče torej na breg ponje in si spotoma še odseka močno vejo, da bi mu rabila za kopje. V nekaterih dneh je vse srečno dovršeno, in Robinzon je na vso moč zadovoljen z novim orožjem in s samim seboj.

V tem so se lonci s svetilko vred tolikanj posušili, da bi jih že utegnil rabiti. Najprej dene nekoliko masti zaklane lame v lonček, da bi jo raztopil in potem rabil kakor olje. Ali kakó se ukani! Toliko da se mast raztopí, popije jo glina, in ostane je le malo v posodi. Robinzon spozná, da takisto vse posode, kar jih je naredil, niso za nič. Nejevoljen je sicer, in kakó bi ne bil, ko se je že tolikanj veselil, da bode imel zvečer luč in da si bode lahko kuhal juho v lonci — ali brezupen ni. Sede v kot svoje dupline in si ubija glavo, kaj bi naredil, da bi posode ne prepuščale. „Kakó li jih delajo domá? Dà, takó je, posteklé jih! Ali kakó? Bržkone takó-le: Lonce postavijo v žarečo peč, da so trdnejši — zakaj bi jaz ne ukrenil kaj takega?“

Skoro zagori v kuhinji velik ogenj, in Robinzon postavi lonček vanj. Toda ne dolgo in resk, lonček se razpoči. „O joj! Kdo bi si bil to mislil!“ vzklikne Robinzon in zopet premišlja. Seveda, lonec se je razpočil zató, ker je bila vročina prehuda. Ako pa se razgreje le polagoma, ne more se razpočiti. Res se novi lonec, katerega razbeli le počasi, ne razpoči, ali posteklen tudi ni. „Kakó je neki to?“ pravi Robinzon ves začuden. „Ogenj je bil dovolj močan — česa neki bi bilo še treba?“ Po dolgem ugibanji ukrene zgraditi

zaprto peč, zakaj zdi se mu, da na odprtem prostoru ogenj prehitro uhaja in zató se lončena posoda ne more razgreti takó, da bi se posteklila. Da bi pa zgradil zaprto peč, treba bi bilo ugodnejšega vremena.

Deževalo je namreč neprestano, in šele čez dva meseca se je razjasnilo. „Aha“, misli si Robinzon, „sedaj pač nastopi zima z ledom in snegom. No, bodisi, bati se mi ni ničesar huđega!“ Ali glej čudo! Drevje jame iz nova poganjati, trava ozelení, in cvetice se prikažejo iz tal. Robinzon skoro ne verjame svojim očém, da je že prebil zimo, za katero se je pripravljaj in skrbel, kolikor se je dalo!



Petnajsto poglavje.

V raznih opravilih je sedaj Robinzonu pohajal čas. Peč je moral odložiti, zakaj treba je bilo najprej skrbeti za novo obleko. Oblačilo mu je namreč že razpadalo v same krpe. Ugibal je in ugibal, kakó bi se oblekel iz nova, ali dolgo časa zaman. Seveda, kože ubitih lam bi že utegnil rabiti, toda kaj naj počnè ž njimi, ko so bile takó trde? Tega pa ni vedel, kakó ravná strojar, da jih priredi

za rabo. In mimo tega, če bi tudi vedel, kakó pa naj si jih zašije brez šivanke in brez niti?

Toda bodisi kakorkoli, nekaj je moral storiti. Na otoku je bilo namreč kakor po vročih krajih sploh ogromno takó zvanih moskitov, velikih muh, ki pikajo malone takó kakor pri nas čebele in ose. Sosebno ob deževji se je bila ta golazen takó zaplodila, da je bil Robinzon vedno ves otekel od njih pikov. Niti ni mogel podnevi delati niti ponoči spati, takó so ga trpinčile te nadležne muhe. Zató si je pomagal, kakor je vedel in znal. Iz živalskih kož si s kamenitim nožem prikroji čevlje in potem nogavice, drug kos usnja pa si prireže takó, da pustí samó tri majhne luknje, dve za oči, tretjo za usta. Naposled se loti še suknje in hlač. Seveda mu ne gre delo izpod rok, dovrši pa obleko venderle. Ker ni imel niti, zabodel je v nova oblačila ob krajéh nekoliko lukenj in skozi nje potegnil močna rastlinska vlakna, takó da je bila obleka še precèj trdna. Ko se nató samega sebe ugleda v čistem potoku, zasmee se na ves glas. Saj ga je pa tudi res čudno videti! Od vratú do tal je zavit v živalske kože, ob boku mu visí velika kamenita sekira, na hrbtu nosi lovsko torbo, lok in šop pušic, v desnici velikansko kopje, v levici pa spleten solnčnik, obložen s širo-

kimi peresi, in končno na glavi nekakšen zašiljen košek namesto klobuka!

Ko naredi obleko, poprime se zopet svojih loncev. Pač so hitro dodelani, in sedaj hoče poskusiti, ali bi se posode ne posteklile v najhujši vročini. Zató zapali takšen ogenj, da je vsa peč do cela razbeljena, in vtakne lonce vanjo. Zvečer jih potegne iz peči — ali nič, nobeden ni posteklen. Ko pa ogleduje zadnji lonec, vidi nepopisno vesel, da je na dnù res prevlečen z lepo stekleno skorjo. „Kaj za Boga vender“, deje ves zavzet, „naredilo je to skorjo? Saj sem vender naredil lonce od jednake gline, in vročina je bila tudi vsem jednaka?“ Naposled se spomni, da je pustil v dotičnem lonci nekaj soli, predno ga je položil v peč. „Kaj, ko bi se bil posteklil zaradi soli?“

Res je bilo takó. Ko bi bil Robinzon oblil lonce s slano morsko vodo ali pa vrgel nekaj soli v peč, vsi bi se bili posteklili!

Précej drugo jutro gré Robinzon zopet k peči. Že oblije nekaj loncev z morsko vodo in dene v druge nekaj soli, kàr začuti, da mu ni dobro. Slabo mu prihaja, glava ga boli, in po vsem životu je kakor razbit. „Bog me obvaruj!“ vzdihne prestrašen, „kaj bode, če resnično zbolim? Nikogar nimam, da bi mi stregel! In kdo bode skrbel za moje uboge živali?“

Obide ga tolika skrb, da vstane, dasi jako težavno. Potem gré po nekatera krepila in prinese nekoliko želvinih čepinj in kokosovih lupin polnih vode, nekaj pečenega krompirja in citron. To vse bi bilo vsaj za prvo silo, ako je res božja volja, da zbolí. Toliko da prinese omenjene stvari do ležišča, zgrudi se malone brezzavesten na tlà. Hudo mu je takó, da bi skoro prosil Bogá, naj ga pokliče k sebi. Ali zdajci se spomni, da bi bila taka prošnja greh; saj Bog vender sam najbolje vé, kaj je človeku v prid. „Bog, Ti vladaš življenju in smrti! Stóri, kar Te je volja — udano prebijem vse, kar mi odločiš!“

Popade ga huda mrzlica. Dasi se pokrije z vsemi živalskimi kožami, vender ga mrazi, da kàr škriplje z zobmi. Za nekaj časa se ta mraz izpremeni v silno vročino. Kàr žgè ga po vsem životu, in jezik mu je kakor prisušen. Komaj ima toliko moči, da doseže kokosovo lupino in izpije nekoliko vode. Šele ko se potí kàr curkoma, poleže se vročina, in Robinzon se nekoliko zavé. Neizrečna skrb ga obide, ko se domisli, da bi utegnil ogenj ugasniti, če ne naloží novih drv. Po vseh štirih se splazi do ognjišča in vrže toliko lesá v plamen, da bi ne ugasnil do jutra.

Storila se je že noč — grozna, žalostna noč! Robinzon ne zatisne očij; sedaj ga

trese mrzlica, sedaj ga kuha vročina; glava ga boli, kakor bi se hotela razpočiti. Ko se zdani, onemogel je takó, da se skoro ne more splaziti do ognja. Proti večeru se bolezen še shujša. Dobro je vedel, da ogenj ugasne, toda ni mu bilo dosti do njega, zakaj čutil se je slabega, kakor bi zdajci ugasnil tudi sam . . .

Noč mine kakor prejšnja. Zjutraj je ogenj ugasnil, voda se je usmradila, in Robinzon leži kakor mrtev. Še jedenkrat premisli svoje življenje, pokesá se vsega, kar je učinil zlà, naprosi še blagoslova in tolažbe milim roditeljem in potem udano pričakuje smrti . . .

Čimdalje teže mu je pri srci, v prsih mu grgrá in toliko da še diha. Smrtni strah ga obide, glava se mu skloni — zdajci obleži kakor mrlič.

Šestnajsto poglavje.

Koliko časa je ležal, tega sam ni vedel. Naposled globoko zasope, izpregleda in se začuden ozira. Kje neki je? Res, tukaj leži na postelji v jami! Vesel pa ni, da že živi, zakaj kakó je slaboten in medel! Ko pa se polagoma poležejo hude bolečine

v glavi in ko se začnè potiti, ne da bi ga mrazilo ali zopet kuhalo, pride mu novo veselje do življenja. Dobro se zavije v kože, in ker ga močno žeja, ugrizne v citrono. Nató sladko zaspi. Vzbudi se šele drugo jutro, okrepcan, da bi celó kaj jedel. Kakó dobro je bilo, da si je še o pravem času prinesel krompirja! Nekoliko citronskega soka kane nanj, in tekne mu, da nič takega.

Za bolezní se seveda ni mogel meniti za svoje živali; kakó vesel pa je sedaj, ko jih vidi ležeče ob vznožji! Gledajo ga, kakor bi ga hotele vprašati, kakó mu je. Dobro je bilo, da jim je bil Robinzon še pred boleznijo pripravil dovolj klaje, vode so pa tudi imele, ker jo je Robinzon od studenca po cevi navrnil na dvorišče.

Robinzon poskusi naposled vstati. Res se še nekoliko opoteka, ali po konci se vzdrži venderle. Zunaj sije prijazno solnce, in zdi se mu, kakor bi bil ves prerojen. Hvaléžno pogleda proti nebu in iskreno zahvali dobrotnega Stvarnika, ki mu je zopet dal ljubo zdravje.

V nekaterih dneh popolnoma okreva, takó da zopet lahko opravlja navadne posle. Najprej pogleda, kaj je z lonci. Prepriča se na veliko veselje, da so takó lepo postekleni, kakor bi jih ne bil naredil sam, nego izučén lončar. Veseleč se svojega uspeha, v prvem

hipu kàr pozabi, da ne bode mogel rabiti teh ličnih stvaríj, zakaj ogenj mu je seveda popolnomà ugasnil.

Ko se domisli te žalostne resnice, povesi glavo in globoko vzdihne. Ali potolaži se z mislijo, da takrat, ko je prišel na otok, ni bil prav nič na boljšem, nego celó mnogo na slabšem. Božja previdnost ga pa tudi ne bode zapustila! —

Dasi v loncih ne bode mogel kuhati, rabiti jih pa utegne za posode, kamor bi spravljal mleko. Ker ga ima pa dokaj več, nego ga potrebuje, sklène narejati surovo maslo. Zatò vzame največji lonec, naredí si lesen plošček z luknjo na sredi, vtakne skozi njo paličico, vlije smetano v lonec in suče paličico v nji, dokler se ne naredí surovo maslo. To sedaj lepo izmije in mu primesi nekoliko soli. Kakó bode to lepo, ko bode odslej lahko jedel krompir s surovim maslom! Toda gorjé — kakó pa naj speče krompir, ko nima ognja! Žalosten gleda svoje maslo, katerega ne bode mogel rabiti. Jesti bode moral zopet ostrige, mleko, kokosove orehe in surovo mesó. To je bilo jako hudo, najhujše pa je bilo, da se nikamor ni vedel geniti.

Kaj sedaj? Najnujnejša dela so že vsa postorjena — zdí se mu, da bode moral vse žive dni prebiti brez dela — grozno! Na-

vadil se ga je namreč takó, da mu je bilo neizrečno dolgčas, ako je držal križema roke. Dà, če bi mogel napraviti tisto, o čemer je premišljal že tolikokrat — ako bi si stesal čolnič, to bi bilo nekaj! In ali bi ne bilo mogoče, da bi se s tem čolničem prepeljal do ljudij? Saj njegov otok izvestno ni daleč od ameriške celine!

Misli na čolnič se Robinzon sploh ne more iznebiti; muči ga podnevi in ponoči. Nekega dné se torej odpravi, da bi si poiskal pripravnega drevesa, katero bi izdolbel in takó izpremenil v čolnič. Ker hodi pri tej priliki zopet po drugih delih svojega otoka, najde tudi marsikaj, česar doslej ni videl. Takó ugleda n. pr. rastlino z velikimi storži, na katerih našteje do dvesto velikih zrn. Bila je naša turščica ali koruza. „Kakó dober kruh bi si pekel od teh zrn, da jih morem zmleti in da imam ogenj! Ali kdo vé, če mi Bog še kdàj ne podari ognja takó ali drugače! Vsekakor vzamem nekaj teh storžev s seboj, da jih zasadim blizu doma.“

Mimo tega ugleda drevó, kakeršnega doslej ni videl. Veliki stroki visé na njem, in ko odprè jednega, najde okolo šestdeset zrn. Ne teknejo mu sicer kàr nič, vender si jih vtakne v torbico. Bila so takó zvana kakao - zrna, od katerih se dela čokolada. — Tudi zapazi naposled drevó, ki bi mu

ugajalo za čolnič. Imelo je namreč precejšnjo duplino, ki bi se dala primerno razširiti. Kakó, tega seveda ni dobro vedel, saj ni imel niti potrebnega orodja, da bi posekal deblo niti da bi izdolbel prostorno otlino. Vender si zapomni kraj, kjer stoji drevó, in se za sedaj napoti domov.

Še jedna želja se mu izpolni, katero je gojil že dolgo. Najde namreč gnezdo z godnimi papigami. Ptiči sicer vzleté, jeden, najmlajši, pa še ne more dobro leteti, in takó ga Robinzon srečno zaseže ter ga vesel odnese s seboj. Domá mu naredí kletko, kakeršno pač more narediti, in leže zadovoljen spat.

Sedemnajsto poglavje.

Toliko da se zdani, že skoči Robinzon na noge, vzame kamenito sekiro in gré k drevesu, da bi se précej poprijel velikanskega dela. Neumorno seka in seka do poldne, da ga že vse boli, ali luknja, katero izseka, ni niti tolika, da bi položil roko vanjo. Koliko časa bode pač še treba, predno podere to drevó! Vsaj leto dnij bi še minilo!

Ker pa ni mogel sekati ves dan, napravil si je odslej natančen načrt za svoja vsakdanja opravila in se je strogo ravnal

po njem. Kar se tiče drevesa, uredil si je delo takó, da je sekal dopoldne po dve in popoldne po dve uri. Ali kakó počasi mu je šlo izpod rok! Marsikdo bi bil že obupal, ne takó Robinzon, ki se sploh, kakor smo se prepričali, nikoli ni splašil še tolikih ovir. Zdajci pa se pripetí nekaj, kar mu podere vse veselje do dela in ga grozno opláši.

Nekega dné zaželi, da bi si ogledal še druge strani svojega otoka; zakaj mogoče je, da iztakne kjé káj posebno koristnega. Jedni svojih lam torej natovori živil za štiri dni, oboroži se in se odpravi na pot. Prvi dan se mu ne pripetí nič znamenitega, prepriča se pa, da je otok povsod rodovitjši nego ondu, kjer je njegovo stanovanje. — V goščo se niti sedaj ne upa, nego se drži brega, ker ga je strah zveríj.

Takó dospè na južni konec otoka. Tlà so tukaj nekoliko peščena. Ko se nameni še na najskrajneši zemeljski rt, pri tej priči obstane, kakor od strele zadet. Trepetaje in bled kakor mrlič strmí predse na tlà — ondu v pesku se vidijo človeške stopinje!

Marsikomu se zdí morda nepopisna groza Robinzonova smešna ali vsaj neopravičena. Toda pretresla ga je zlá slutnja, da óne stopinje ne prihajajo od omikanega, prijaznega človeka, nego od divjih človekožrcev, katerih je bilo tedaj še dosti na ónih otokih.

Robinzon stoji kakor ukopan. Naposled se nekoliko zavé in se plašno ozira, skrbno poslušaje najmanjši šum med drevjem. Zdajci ga obide tolika groza, da zbeži kakor brezumen dalje, ne da bi se količkaj ozrl. Ali za Bóga, kaj je to? V zemljo je izkopan krog, sredi njega leži nekaj dogorelih drv, na okolo pa ležé oglodane kosti, lobanje, noge in roké človeških trupel! Robinzonu se stemní pred očmi, končno pa se ohrabrí in pobegne, kakor bi ga veter nesel. Toliko da ga dohaja zvesta njegova lama. To pa ga plaši še bolj, zakaj v nepopisni grozi misli, da dere divjak za njim. Ker se ne upa ozreti, prihaja njegov strah čimdalje večji. Da bi lože tekel, vrže sekiro, kij in vse orodje od sebe. Ker pa ne pazi dovolj na pot ter se tukaj izogne in ondu zopet zavije na drugo stran, zgodi se, da priteče zopet na óni kraj, kjer je ugledal ostanke grozne pojedine. Nova groza! Robinzon ne pomisli, da je tu že bil, nego méni, da je pritekel na novo morišče. Zató teče in teče, dokler se ne zgrudi brez zavesti.

Slučajno pade prav na óni kraj, kjer je bil vrgel orožje od sebe. Ko izpregleda, vidi poleg sebe zvesto lamo, ki ga je srečno došla, ko je begal tolikanj brezumno. Hitro vstane in najprej pobere sekiro in druge stvari.

Kakó je upehan! Najrajši bi bil neprestano tekel dalje in dalje, dokler bi ne prišel do doma! Takó pa korači primeroma dokaj počasi in pride šele pod noč na kraj, pol ure od svojega „gradú.“ Tukaj je bilo njegovo letovišče: precejšnja lopa sredi ograje, v kateri je imel nekoliko svoje čede, ker je bila tu trava boljša. Poleti je bil tukaj nekolikokrat prenočil, zakaj nadlegovalo ga ni tolikanj moskitov kakor domá.

Vedel je sicer, da bi bilo sedaj nevarno nočiti v nezavarovani lopi, ali kaj je hotel? Dalje nikakor ni mogel. Toliko pa da leže na tlà, ves zatopljen v žalostne misli, prestraši se takó, da bi mu malone zastalo srcé. Prav nad glavo se namreč začuje glas: „Ubogi, ubogi Robinzon!“

Robinzon šine po konci in ne misli drugega, nego da je začul glas iz nebá. Sedaj se zasliši prejšnji vzklik še jedenkrat, in Robinzon si olajšan oddahne. Glas namreč ni prihajal iz nebá, nego z mladike v lopi, kjer je sedela njegova — papiga. Bržkone ji je bilo domá dolgčas in takó je zletela v lopo, kamor je bila že nekolikokrat spremila svojega gospodarja. Onih besed: „Ubogi, ubogi Robinzon!“ pa se je bila naučila od njega samega, ker ga je večkrat čula, da jih je izgovarjal, kadar je bil sosebno žalosten. Tisto noč Robinzon ni mogel spati od

skrbij. Neprestano mu je rojilo po glavi, kaj bode ž njim. Če so divjaki na otoku ali če pridejo zopet nanj, izvestno ga zasačijo, zakoljejo, pojedó. Kakó bi se otél? Preudarja in preudarja ter snuje razne naklepe, med katerimi so nekateri jako čudni, celó brezmiselni. Takó n. pr. se mu zdi najbolje, da bi razdejal vse, kar je naredil v potu svojega obraza; précej jutri bode izpulil lepa drevesca, katera je zasadil pred svojo otlino; podrl bode to lopico in ograjo, izdrl vse rastline, kar jih je kdáj zasadil — iz kratka: nobeden divjak ne smé zapaziti, da biva tukaj živa duša!

Osemnajsto poglavje.

No, drugo jutro premišlja Robinzon dokaj trezneje in je zadovoljen sam s seboj, da ni zvršil sinočnjih namer. Prvi strah ga je do malega minil, sosebno ker je bilo verjetno, da divjakov samih ni na otoku. Sicer bi bil vendar kdáj v tej dolgi dôbi, kar samotari tukaj, ta ali óni prišel tudi do njegovega stanovanja. Bržkone so torej óndan prišli od drugje, da so tukaj priredili grozno pojedino, potem pa se zopet odpeljali z otoka. Klečé zahvali Robinzon Bogá, da

ga v tisti usodni noči morje ni vrglo na otoka južni konec, nego na kraj, kjer je izvestno najvarnejši divjakov.

Do dobra pomirjen, vstane in se odpravi proti stanovanju, da stori, kar je najpotrebnejše. Zakaj verno je sicer zaupal v božjo pomoč, sam pa tudi ni hotel držati križema rok.

Najprej sklene nekoliko dalje od drevesne stene okolo svojega stanovanja zasaditi košat gozd, da bi nihče ne videl njegove otline. Zató zasadi okolo dvetisoč mladik ónega vrbastega drevesa, ki rase jako hitro, kakor vé iz svoje izkušnje. Zasadil jih pa ni po vrsti, nego vse povprek, da bi bilo vse skupaj videti kakor gosto grmovje, vzraslo samo od sebe.

Nató zgradi ob drevesni steni prsten zid, debel vsaj šest čevljev in visok deset čevljev. Semtertja naredi v njem majhne luknje za opazovanje in naposled vseka še nekaj stopnic v novi zid, da bi lahko hodil na vrh in nizdolu ter branil svojo trdnjavo. Takó je bil precěj dobro zavarovan nena-dejanih napadov.

Kaj pa, če bi prišli sovražniki in ga oblegali? Poskrbeti je bilo treba tudi za ta slučaj, da bi ne umrl od gladú in žeje. Sklene torej, da bode imel zmirom po jedno lamo na svojem dvorišči. Zanja pripravi mnogo sená, dalje sklene hraniti toliko sira, sadov in ostrig od dné do dné, da bi ne bil nikdar v zadregi

za živila. Studenec, ki je izviral blizu njegovega doma, navrnil je, kakor vemo, že prej po cevi na dvorišče; sedaj še precèj uglobi to cev, pokrije jo s kosci lesá in položi nanje travnate ruše. Mimo tega zasadí ob obeh stranéh vrbe, da bi ne bilo précej moči zapaziti tega vodovoda.

Minilo je nató dokaj dokaj časa, meseci, leto dnij, in pripetilo se ni nič takega, o čemer bi bilo vredno govoriti. Zdajci pa se zgodi nekaj, kar je bilo velikanskega pomena za Robinzonovo življenje na otoku.

Ko se namreč nekega dné marljivo bavi s svojim deblom za čolnič, ugleda v dalji precejšen dim. Najprej se prestraši, potem pa je takó radoveden, da ustavi delo in steče na hrib za svojim stanovanjem. Kaj ugleda? Ob bregu plava vsaj pet čolničev, okolo velikega ognja pa pleše vsaj trideset divjakov! Mislimo si lahko, kakó mu je bilo pri srci, ko je gledal te grozne malone gole ljudi, ko so rjoveč skakali okolo plamena. Sedaj pa se mu pokaže še nekaj, kar mu provzroči neznano grozo. Divjaki namreč privlečejo dva ujetnika, ki sta ležala doslej zvezana na dnù čolna. Hitro ju razvežejo in pobijejo jednega izmed nesrečnikov s kolom na tlà. Nató se lotijo trupla, da bi ga pripravili za pojedino. Pri tem poslu pa ne pazijo na drugega jetnika, in takó se temu posreči, da

pobegne od njih, kakor bi ga sam veter nesel. Beži pa naravnost tja, kjer se skriva Robinzon.

Le-tá se je v tem otresel prvega strahú in ker je bil popolnoma oborožen, sklenil je braniti ubežnika, kolikor bi se dalo. Za jetnikom tekó le trije divjaki, toda daleč je že pred njimi. Sedaj pride do morskega zaliva, skoči hipoma v vodo in splava, kolikor mu dadó močt, na suho zemljo. Samó prva dva divjaka ga zasledujeta, ali po sreči ostaneta daleč za njim. Ubežnik že hiti k Robinzonovemu stanovanju, dočim óna dva še vedno plavata.

Robinzon je v teh trenutkih srečen kakor še nikoli. Oči mu plamené, srcé ga sili pomagati nesrečniku. Hitro popade sulico, steče z gore in zdajci obstane med ubežnikom in njega preganjalcema. „Stoj!“ zakliče z groovitim glasom, skočivši izza grma, „stoj!“ Ubežnik se ozrè in se silno prestraši, ugleдавši Robinzona od nog do glave zavitega v živalske kože. Bržkone ga je imel za nadzemeljsko bitje in ni vedel, ali bi obstal ali zbežal.

Robinzon mu namigne, da ga hoče braniti, in se polagoma bliža preganjalcema. Sedaj jima pride tolikanj blizu, da prvega lahko doseže s kopjem. Sune ga v golo teló, da se kàr zgrudi. Drugi, ki je nekoliko zaostal, potegne nató pušico in ustrelí. Pušica

zletí tik mimo Robinzona, in predno more sovražnik ustreliti iz nova, napade ga Robinzon ter ga podere.

V tem stoji ubogi ubežnik kakor pribit, pričakujé, da pride sedaj vrsta tudi nanj. Šele ko mu Robinzon prijazno kima in miga, pride polagoma bliže ter ponižno poklekne pred svojega rešitelja. Robinzon ga dvigne in mu namiguje, kakor vé in zná, da mu je prijazen in da ga hoče braniti.

Oni izmed obeh sovražnikov, katerega je drugič napadel Robinzon, ni bil zadet do smrti. Sedaj počasi vstane in si s travo maši rano. Robinzon je sicer nerad prelival človeško kri, ali divjaka je bilo treba vsekakor usmrtiti, če ni hotel spraviti sebe in rešenca v veliko nevarnost. Že dvigne sekiro, kár ga naprosi novi tovariš z raznimi znamenji, naj jo prepusti njemu, češ, da sam pobije nasprotnika. Robinzon se udá njegovi želji in se obrne, da bi ne videl neljubega prizora. Indijanec steče k ranjencu in mu na jeden mah prekolje glavo. Nató prinese sekiro in lobanjo ubitega sovražnika in oboje položi Robinzonu pred noge.

Ta mu namigne, naj vzame lok in pušice ubitih sovražnikov s seboj ter naj gré ž njim. Divjak pa mu takisto namigne, da je treba pokopati mrtvi trupli, ker ji bodo

bržkone iskali óni tovariši na bregu. Hitro torej zagrebeta ubita divjaka in se potem oprezno odpravita proti Robinzonovemu domu.

Devetnajsto poglavje.

Novi tovariš Robinzon kàr ostrmí, ko ugleda stanovanje svojega rešitelja; zakaj take lepote še ni videl. Robinzon mu raztolmači z znamenji, da se je bati napada divjakov in da se hoče boriti do poslednje kaplje krvi. Divjak ga razume, naredi jako srdit obraz in divje vrti sekiro, katero ima še vedno v rokah, proti óni stráni, kjer so sovražniki. Robinzon pohvali njegovo srčnost in mu dá v roke kopje, katerih si je bil sčasoma naredil več. Nató ga postavi k majhni luknji, katero je bil nalašč pustil v drevesni steni, sam pa stopi oborožen na drugo stran, kjer je bila takisto napravljena takšna luknja za opazovanje.

Takó stojita in čakata že dobro uro, ne da bi se zgodilo kàj nenavadnega; pri tej priči pa se začuje divji hrup, še precèj daleč. Nató zopet vse utihne; potem pa se zasliši vpitje dokaj bliže. Oba se pripravita na boj in napneta lok, da ustrelita prvega sovražnika, ki bi se prikazal. Ali ugledati ni

nobenega, in takisto krik popolnoma potihne. Bržkone so divjaki ves čas iskali pogrešanih tovarišev in ker ju niso zasledili, odpravili so se nazaj na breg, da se odpeljejo domov.

Sedaj šele si utegne Robinzon nekoliko natančneje ogledati svojega tovariša. Bil je vitek, leporasel mladenič pri dvajsetih letih, temnorjave polti in dolgih svetlih lâs. V ušesih je nosil skoljke in peresa. Sicer pa je bil malone popolnoma gol.

Robinzon mu dá najprej nekakšen predpasnik, katerega si ureže od stare kože, in mu ga pričvrsti okolo ledij. Nató ga povabi, naj séde k njemu k večerji. Divjak poklekne predenj in si postavi njegovo nogo na tilnik.

Ker je dobil Robinzon svojega tovariša na petek, sklenil ga je imenovati Petek. Z vsakovrstnimi znamenji mu končno pokaže, da je njega imé Petek. Divjak ga razume in izgovori novo svoje imé. Prva beseda se zazdí Robinzonu, ki toliko časa ni slišal človeškega glasú, kakor glas iz nebá. Najrajši bi bil objel in poljubil svojega Petka!

Ko povečerjata, ukaže Robinzon Petku, naj si prinese nekaj sená v klet za ležišče, in potem vpričo njega pomolze svoje lame. Kakó se začudi Petek, ko nató pokusi tečno mleko, katerega ni pil še nikoli! Ko ležeta spat, Robinzon še iskreno zahvali dobrotnega

Bogá, da ga je obvaroval vseh nevarnostij in mu naklonil, česar je pogrešal takó bridko, da mu je namreč dal tovariša v tej pusti samoti!

Dvajseto poglavje.

Druugo jutro se oba napatita tja, kjer so prišli divjaki na otok. Ko dospeta na kraj, kjer sta pokopala ubita divjaka, pokaže Petek precěj veselja, da bi ju izgrebel in pojedel. Ali Robinzon naredí grozno hud obraz in preteč dvigne sulico, češ, da ga umorí pri tej priči, ako bi še kdaj hotel jesti človeško mesó. Petek ga razume in se ponižno udá, dasi ne vé, zakaj mu novi gospod brani takšno veselje.

Ko prideta do kraja, kjer so divjaki slavili grozno svojo pojedino, Robinzon kár ne more prebiti pogleda nã razmésarjene kosce človeškega mesá, na krvave maroge in oglodane kosti. Zapové Petku, naj vse skupaj zagrebe, sam pa v tem skrbno razbrska pepel, če ne bi dobil vsaj jedne iskre. Ali zaman! Žalostno povesi glavo, zdajci pa mu Petek, ki ga je dlje časa pozorno gledal, izvije sekiro in steče proti gozdu. Robinzon stoji kakor odrevenel. Ne misli si

drugega, nego da ga je nezvestnik ostavil in mu zajedno ugrabil sekiro. Kdo vé, ali si ne prisvoji njega stanovanja in ga potem izdá svojim rojakom, ako se vrnejo? Jezen popade sulico in steče za izdajalcem, da bi se mu bridko osvetil.

V tem pa se Petek vrne. Začuden zapazi Robinzon, da drži v roki tlečo suho travo, ki se hipoma vname. Petek jo vrže na tlà, priloži ji še več trave in dračja, in skoro zagori jasen, velik ogenj. Sedaj seveda spozná Robinzon, zakaj je stekel Petek od njega; radosten ga pritisne nase ter ga tisočkrat zahvali za dar, katerega mu je naklonil.

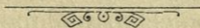
Kakó pa si je Petek naredil ogenj? Nič ložjega negoli to. V gozdu si je odsekal dva kosa jako suhega lesá in ju mël takó spretno in hitro, da sta zatelela. Potem ju je zavil v senó in stekel, kar se je dalo. Zaradi hitrega teka je zagorelo senó, in Robinzon je imel dolgo zaželeni ogenj.

Hitro vzame Robinzon tleče poleno in zdirja ž njim proti domu. V kuhinji napravi ogenj, položi vanj nekaj krompirja in zbeži k svoji čedi, da zakolje mlado lamo. Četrtno zaklane živali natakne na raženj, Petek pa ga mora vrteti. Robinzon vlije vodo v lonec, dene vanj mesó, olupi nekoliko krompirja, vse dobro osolí in postavi

lonec k ognju, da si skuha juho, katere že ni užil toliko in toliko let. Začuden gleda Petek vse te priprave, zakaj niti sanjalo se mu ni doslej, da se jedi tudi kuhajo. Ko potem Robinzon odide iz otlina in voda zavrè ter potem prekipeva na vse strani, méni preprosti Petek, da je v lonci žival, ker se vse takó giblje. Zató seže z roko v lonec, da bi jo ujel; zdajci pa zakriči takó glasno, da se kàr strese vsa duplina. Zunaj se Robinzon grozno prestraši, misleč, da so prišli divjaki in zgrabili ubogega Petka. Hitro plane v duplino, da bi ga branil, toda kakó se začudi, ko vidi, da Petek grozno kričaje pleše po jami! Naposled zvé, da se je nekoliko opeknel po roki, in posreči se mu, da ga pomiri. Petek pa plašno gleda svojega gospoda in si ne misli drugega, nego da je Robinzon čarovnik. Nikoli namreč še ni slišal, da bi bilo moči vodo zavreti, torej tudi ni vedel, kakó boli, če se dotaknemo vrele vode. Mislil je, da je provzročil bolečino hudoben duh, in sicer na povelje Robinzonovo.

Pečenka je spečena, juha skuhana. Oboje ponudi Robinzon Petku, ali ta se juhe niti ne dotakne. Slastno pa pojé pečenko in krompir. Kakó vesel je Robinzon gorke jedi, tega niti praviti ni treba. Zdí se mu, da ni več na otoku, nego domá. Po kosilu

sede zopet v svoj kot in premišlja o tem, kakó čudovito, kakó prijetno se mu je izpremenilo dosedanje življenje. Sedaj ima tovariša, ogenj in dovolj živíl! Kakó prijetno bode živeti odslej! Jedel bode, česar koli si kdàj poželi njegov želodec, in lepo počival, Petek pa mu bode za hlapca . . . Toda stoj! To bi ne bilo lepo! Da bi človeka, katerega mu je, lahko reče, poslal sam Bog, rabil za sužnja? Ali ima pravico do tega? In ali ni mogoče, da kdàj prestane vsa ta sreča, da Petek umrè, da ogenj iz nova ugasne? Kàr strese ga, ko ga obidejo te misli. In če bi se takó udal brezposelnemu življenju, kakó bi se zopet navadil trdega dela, ako bi hotela nesreča, da izgubi vse? Ne, takó ne smé biti! Robinzon sklène živeti kakor doslej: zmerno in delavno; Petek pa mu ne bode hlapec, nego drag prijatelj. To sklenivši, čuti se vsega srečnega in neizrečno zadovoljnega.



Jednoindvajseto poglavje.

Robinzonovo življenje imenujemo odslej lahko jako ugodno. Mučila ga je samó jedna skrb — da bi se divjaki ne vrnili na otok. Da bi se jih bilo moči ubraniti, treba

je bilo vsekakor utrditi stanovanje, in sicer takó, da bi bilo varuo vsakega nepričakovanega napada. Dolgo si je že želel izpremeniti svojo duplino v pristno trdnjavo, ali sam ni mogel započeti tolikega dela. Sedaj bi bilo seveda lože, okolo drevesne stene izkopati širok in globok jarek, nagrmaditi od izkopane prsti nasip in ob jarku zasaditi visoke in močne kole. Tudi bi bilo treba v jarek navrniti mali studenec, da bi bilo dovolj vode, če bi ga divjaki oblegali.

Dolgo dolgo sta delala naša prijatelja, ne da bi se dala oplašiti. Koliko truda, koliko znoja ju je stalo, predno je bil izkopan jarek in predno sta z neokretno kamenito sekiro posekala okolo štiristo kolov ter jih poostrila! Dobro, da je Petek od jako trdega lesa napravil nekakšne lopate in motike, zakaj s skoljkami in kamenitimi sekirami bi nikakor ne bila izhajala.

Pri delu pa je Robinzon kàj pridno poučeval Petka v svojem materinem jeziku. Ker je bil Petek jako dobrega spomina in razuma ter v obče izvrsten, poslušen učenec, naučil ga je skoro toliko besed, da sta se umela za silo. Kakšno veselje za Robinzona, ko se je mogel razgovarjati ž njim o tem in ónem!

V štirih mesecih je bilo delo dovršeno, in takó sta bila precèj varna sleharnega

napada. Zakaj predno bi kdo izmed divjakov preplezal jarek in kole, lahko bi ga že ustrelila s pušicami ali prebodla s sulico. —

Nekega dné gresta oba na višino blizu brega, odkoder se vidi precèj daleč. Petek jame hipoma bistro gledati na morje, in sicer tja, kjer se vidi v nerazločni dalji nekaj otokov. Potem začnè plesati in skakati od samega veselja. „Veselo, veselo!“ vzklikne radosten. „Tam domovina, tam rojaki!“

Dasi je Robinzon dobro umel to Petkovo ljubezen do domovine, ker je sam tolikanj iskreno hrepenel po nji, bilo mu je vender dokaj težko, mislečemu, da morda izgubi prijatelja. Povedati moramo še pri tej priliki, zakaj so óni divjaki prignali Petka na otok, da ga zakoljejo in pojedó. Indijanski rod, kateremu je pripadal, bojeval se je namreč srdito z drugim indijanskim plemenom. V boji so sovražniki ujeli Petka in še nekaj drugih tovarišev, in ker jim je bila navada, da so po zmagi zaklali svoje jetnike, doletela bi bila tudi Petka tista usoda, da ga ni otél Robinzon. —

„Ali bi bil rad zopet domá?“ vpraša Robinzon, ko Petek še vedno skače in pleše po višini.

„Oh, rad, gospod!“ pravi Petek.

„No, pa si narêdi čolnič in prepelji se!
Ali ga znaš narediti?“

„Znam,“ odgovori Petek, zdajci pa ves
žalosten povesi glavo.

„No, kaj pa je?“ vpraša Robinzon.

„Ne,“ pravi Petek tiho, „ne brez go-
spoda — Petek rajši umrè!“

Ginjen ga objame Robinzon, in solze ga
porosé; takisto se razjoče Petek. Ne samó
to, da Petek nikakor neče od njega, raz-
veselilo je Robinzona, nego tudi zagoto-
vilo, da zná tovariš napraviti čoln. Prime
ga za roko in ga odvêde k drevesnemu
deblu, katero je izdolbel komaj do tretjine.
Petek zmaje z glavo in se nasmeje, češ,
da ni bilo treba toliko dela, ker se drevó
lahko izotli bolje in hitreje z ognjem.

Nepopisno vesel zasliši Robinzon te be-
sede. V duhu že vidi sebe in Petka v čol-
niči na morji, vidi se na kopnini med omi-
kanimi ljudmi. Srcé mu trepeče od veselja
in nemira. Oba skleneta, da se précej jutri
lotita svojega dela.

Dveindvajseto poglavje.

Zal, še tisto noč je začelo deževati, in
Robinzon je vedel iz svoje izkušnje,
da pred mesecem dnij ne bodeta mogla z

doma in kàj delati pod milim nebom. Zakaj dež je lil takó močno, da je bilo sleharno delo zunaj nemogoče. Kakó tožno je Robinzon dosihdob prebil to deževno dôbo, sam, brez luči, brez ognja! Sedaj pa sta sedela s Petkom pri jasni svetilki ob ognji, izvrševala manjša dela ter se razgovarjala o tem in ónem. Petek je znal dokaj majhnih spretnostij, kakeršne poznajo indijanski rodovi, in Robinzon se jih je naučil od njega, zajedno pa je sam navadil tovariša, kar je vedel in znal. Takó sta si pomagala drug drugemu.

Nekaj pa je bilo Robinzonu še posebe pri srci: njegov tovariš ni spoznaval pravega Bogá, nego veroval je v paganske svoje bogove. Robinzon je torej porabil vsako priliko, da ga je poučeval v krščanski veri ter ga opozarjal na vsegamogočno bitje, katero se povsod razodeva v prirodi. Petek je zvesto poslušal in si nauke svojega učitelja globoko vtisnil v spomin. Ko je bil že dovolj poučen, molila sta oba skupaj iskreno in pobožno. Sploh pa sta živela toli zadovoljno, kolikor je to le mogoče dvema človekoma, ki sta ločena od vse družbe človeške.

V tem je deževje polagoma ponehavaló, in ko se je naposled po dveh mesecih stalno razjasnilo, šla sta zopet na delo.

Spretni Petek izžgè drevesno deblo v primerno kratkem času, in po storjenem delu ga spravita po valjastih deblih srečno v vodo. Izredno vesela vidita, da plava kaj dobro. Ako ne pride posebna nezgoda, lahko se zaupata svojemu čolničju in poskusita vožnjo do bližnje celine. Pritrdita ga torej, da bi ga ne odnesel morski tok, in nató ukreneta vse, kar je potrebno za odhod.

Toda Bog ni hotel, da bi bila že sedaj odšla z otoka. Poslal je namreč hud vihar prav v tisti noči, ko se je pripravljaj Robinzon, da za vselej odide iz dosedanjega bivališča. Grozno je rjul in razsajal vso noč, in ko prideta zjutraj na vse zgodaj na breg, kjer sta privezala svoj čolnič, ne vidita ga nikjer! Vihar ga je odtrgal in zanesel na brezkončno morje! Zaman je bil torej ves trud in napor, uničene vse nadeje, da se jima nudi končna rešitev!

Solznih očij gledata v megleno daljo, in marsikateri vzdih se izvije njiju prsim. Robinzon se zavé prvi. Saj se je že često prepričal, da se v dozdevnih bridkih udarcih skriva božja modrost, ki vedno vse obrne takó, da je v prid nam zemljanom. Kdo vé, zakaj je Bog dopustil, da se je odtrgal čolnič! Kaj bi bila počela, da ju je dohitel takšen vihar na brezmejnem morji! Takó

govorečemu, posreči se naposled Robinzonu utolažiti tudi ubogega Petka.

V prejšnji noči, ko je takó grmelo in treskalo, zdelo se je Robinzonu večkrat, kakor da čuje iz groznega vrišča strele iz topov. Kaj, ko bi bila evropska ladja prišla blizu otoka, ki bi utegnila njega in tovariša prepeljati v daljno Evropo? Morda so pomenili tisti streli — ako so bili namreč res streli in ne zgolj izpodnebni treski — da je ladja v nevarnosti. Robinzon sedaj napenja oči in išče ladje, toda zaman! Ničesar ni videti na morji! Žalosten se vrne s Petkom domov.

Toda misel na ladjo mu ne dá mirú. Kolikor bolj premišlja o nocojšnji noči, tembolj je uverjen, da je res čul strele iz topa. Mogoče, da je ladja srečno ušla nevarnosti in se usidrala kje pri otoku. Napoti se na hrib in se ozira po vzhodnem obrežji — nič! Nezadovoljen se odpravi na drug hrib, višji od prvega. Ondu se odpira razgled po vsi zapadni strani, in glej, toliko da pogleda na morje, uzrè v precejšnji dalji — ladjo, in sicer jako veliko. Kdo bi popisal njegovo veselje! Zasopel priteče k Petku, zgrabi orožje, brez katerega ni šel nikoli z doma, in reče samó: „Hitro, hitro, Petek — tukaj so!“ Nató pobegne, kakor bi ga veter nesel, Petek pa takisto popade orožje

in steče za njim, misleč, da so prišli divjaki na otok.

Tečeta malone dve milji daleč, predno dojdeta do ónega kraja na bregu, proti kateremu je počivala ladja. Tukaj šele zvé Petek, kaj je prav za prav, in ves zavzet gleda ladjo, kakeršne še ni videl. Robinzon pa v tem kâr pleše od veselja in vjednomer objemlje Petka, češ, naj se veseli tudi on ž njim, zakaj sedaj pojdeteta v daljno drago domovino! Zdajci pa se domisli, da je treba ladji vender dati kâj znamenja o sebi. Da bi kričal, za to je ladja predaleč, torej užgeta velikanski ogenj, katerega bi morali vsekakor opaziti ljudje na ladji. Toda mine pol ure in še pol — nobeden čolnič ne odrine do brega, in ladja počiva na mirni vodi, kakor bi ne bilo žive duše na nji. Sedaj se ponudi Petek, da splava k nji, in Robinzon mu to seveda dovoli od srca rad. Petek se sleče, vzame v usta zeleno vejico, znamenje mirú, in srčno plane v vodo. Srečno dospè do ladje in zakliče „Haló, haló!“ toda vse je tiho. Sedaj zapazi lestvico, vi-sečo od ladje, in spleza po nji na krov. Pri tej priči pa se grozno prestraši. Ugledal je namreč črno žival, velikega kodra. Pes je glasno zalajal, potem pa précej utihnil. Polagoma se približa Petku in mu takó pri-jazno miga z repom, da mine Petka ves

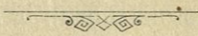
strah. Ker mimo tega žival tolikanj cvili, spozná, da išče zavetja pri njem, in ohrabren jo naposled celó pogladi. Nató spleza popolnoma na krov in se neizrečno čudi čudovitim stvarém, ki so mu vse neznane. Zdajci pa ga nekaj sune takó močno v hrbet, da pade na tlà, kakor je dolg in širok. Ves prestrašen zopet vstane in ugleda precejšnjo žival dolgih zvutih rogov, z dolgo brado. Petku se kàr zježé lasjé, ko se postavi žival na zadnje noge in ga hoče naskočiti iz nova. Siromak zakričí na ves glas in skoči v morje. Takisto pa skoči za njim pes in plava za njim. Petek ne misli drugega, nego da čuje za seboj óno rogato pošast, in se od strahú niti ne upa ozreti, nego plava in plava kakor brezumen. Končno dospè do brega in obleži pred Robinzonom kakor mrtev. Skoro za njim skoči tudi koder na breg.

Dolgo se mora truditi Robinzon, predno se ubogi Petek zavé. Ko izpregleda, pripoveduje, kaj je prebil. Ladja, dejal je, to je velika, lesena gora, na kateri so vzrasla tri visoka drevesa (mislil je namreč jadrenike); črna žival je bila jako prijazna, óna rogata pošast, ki izvestno gospodari na gori, pa ga je hotela umoriti. Dasi se Robinzonu smili preplašeni tovariš, vendar ne more zatreti lahkega nasmeha, ko posluša to povest.

Spoznal je pač iz Petkovega popisa, da rogata žival ni drugega nego koza, in vsa druga znamenja so kazala na to, da se je ladja zadela ob skrite pečine, mornarji pa da so se oteli v čolnih. Ali kam? Da so se oteli na otok, morali bi bili pristaviti k njemu prav tukaj, kjer sta sedaj s Petkom; ako pa so se ponesrečili, bilo bi jih pač morje vrglo na kopno zemljo. Sedaj se spomni, da se je veter ob viharji zasukal proti vzhodu. Takó je pač nesrečnike zanesel proti zapadu, in potem so se ali ponesrečili na morji ali pa so prišli kam na zapadne otoke.

Hitro skleneta s ponesrečene ladje oteti vse, kar bi se le dalo. Toda kakó? Ko bi še imela čolnič, ne bi bilo nič ložjega negoli to; predno pa stešeta nov čolnič, pogreznila bi se ladja že davno. Naposled se Robinzon domisli, da bi se dal še najhitreje napraviti splav. Zató ukaže Petku, naj steče domov in prinese vse vrvi, kar jih imata, poleg njih pa živíl za ves dan; sam pa v tem času začne posekavati pripravna drevesa. Koder ga zvesto spremlja, in Robinzon je jako vesel krotke in prijazne živali. Ko se Petek vrne, dá najprej jesti psu, ker se mu vidi ves izstradan, potem šele je sam, dasi ni jedel od zjutraj ničesar.

Napravljala sta potem splav do polnoči, saj je bila jasna mesečna noč. Naposled ju preoblada spanec. Ležeta v travo in spita do jutranje zore.



Triindvajseto poglavje.

Drugí večer je bil splav dodelan. Dolg je bil okolo dvajset čevljev in prav toliko širok. Naredila sta ga blizu brega na valjih, takó da bi se dal kàj. lahko spraviti v morje. To sta tudi storila prihodnje jutro, ko je ravno nastopila plima. Ni minilo pol ure, in že sta s splavom priplula do ladje.

Robinzonu je bilo srcé malone na glas. Saj je po tolikih letih zopet ugledal evropsko ladjo, katero so pripeljali semkaj Evropci. Ali kje so ti? Kdo vé, kam jih je zaneslo morje in ali jih ni pokopalo v globočine! Robinzon bi rad žrtvoval polovico svojega življenja, ko bi bili tukaj, da bi se ž njimi vrnil domov!

Če bi bila ladja vsaj takova, da bi rabila za daljšo pot. Ali nič tega! Vihar jo je zagvozdil med dve pečini, da se ni mogla nikamor geniti. Nekaj časa bodo

valovi še butali vanjo, potem pa se brez dvojbe pogrezne. Robinzon spozná, da ne preostaje drugega, nego o pravem času odpeljati vse, kar je količkaj za rabo. Zató spleza na ladjo, in Petek spleza za njim, dasi nerad, ker še vedno ni pozabil hude rogate živali. No, te pa se ni bilo več bati, zakaj ležala je vsa oslabela, ker že tri dni ni užila ničesar. Robinzon ji brž na ladji poišče pripravne krme, in žival jé, da jo je veselje gledati.

Nató jame Robinzon preiskavati vso ladjo. Koliko bogastvo zanj! Prepečenec, riž, moka, vino, smodnik, strelivo, topovi, orožje, vsakovrstno orodje, posode, obleka — vse je tukaj! Petek se ne more načuditi vsem tem stvarém, Robinzon pa se popolnoma véde kakor déte, ki je dobilo nove igrače. Najrajši bi pač vse skupaj prepeljal na otok; seveda si mora za sedaj izbrati najpotrebnejše stvari. Vzame torej sodček smodnika in svinčenih zrn, dve puški, dve pištoli, dve sablji, dve popolni obleki, mnogovrstnega orodja, nekaj popirja in tinte, sod prepečenca, nekaj platna za jadra in naposled kozo.

Prvo, kar storita, prišedši na otok, je to, da se preoblečeta v evropsko obleko. Petku se sicer zdi nenavajeno oblačilo jako nerodno, zlasti ker prijemlje in natika vse

napačno, toda ko je naposled srečno oblečen, ne more prehvaliti prikladne obleke, ki ga utegne tolikanj varovati nadležnih moskitov. Ali da bi obul čevlje, tega pa že ne! Robinzona naprosi, da bi smel hoditi bos, in le-tá mu rad dovoli to oskromno prošnjo. Potem mu razkaže, kakó se rabi sekira in drugo orodje; Petek zopet strmí, da je kaj. Ker že dva dni niso bile lame pomolžene, pošlje ga domov, sam pa v tem nabaše puško, da bi iznenadil svojega prijatelja. Ko se Petek vrne, ugleda Robinzon baš sokola, letečega nad njima. „Petek, le poglej, tega si ustreliva!“ vzklikne Robinzon in pomeri. Zdajci izproži, in sokol pade na tlà.

Ubogí Petek se takó prestraši, da se kár sesede, kakor bi bil sam zadet. Proseč iztegne roke proti gospodu, govoriti pa ne more. Robinzon ga dvigne, objame ga in mu razloži čudovite učinke smodnikove. Iz nova nabaše puško z zrní in jo podá Petku, toda ta se je ne upa izprožiti, nego prosi, naj ustrelí Robinzon sam. Ta námeri v drevó, in vsa zrna se zapičijo v deblo. Petku je naposled jasno, kakó strahovito orožje bi bilo to proti divjakom, ko imata v oblasti ogenj, blisek in grom. Vse pa, kar je videl in slišal denašnji dan, vzbudí mu tako spoštovanje do Evropecev in do Robinzona, da

ga niti ne more nagovarjati takó zaupno kakor doslej.

V tem se stori noč, in konec je vsem opravičom tega veselega in znamenitega dne.

Štiriindvajseto poglavje.

Prihodnje dni sta se Robinzon in Petek neprestano vozila do ladje in nazaj na breg ter takó polagoma spravila na otok vse, kar je bilo količkaj vrednega. Celó topove je vzel Robinzon z ladje in takisto spravil vse listine, katere je dobil v kajuti poveljnikovi. Pisane so bile v španskem jeziku, katerega Robinzon ni umel; toliko pa je spoznal, da je bilo na ladji okolo sto sužnjev, namenjenih za prodajo v Ameriki. Kdo vé, ali se ni tem nesrečnikom posrečilo ubegniti ob zadnjem viharji! Robinzon jim je želel to od vsega srca.

Popisovati nečemo, kakó se je Petek iz nova prestrašil, ko je Robinzon za poskušnjo nabasal top in ustrelil. Zatrjeval je, da bi takšen grozen pok tudi tisoč njegovih rojakov pognal v divji beg. —

Takó sta se prepeljala pač že osemnajstkrat na ladjo. Posnela sta vse železo z nje

in vse letve, na poslednji vožnji pa je Robinzon vzel s seboj še zabojček dragih kamenov, srebrá in zlatá. Za rabo seveda ni bilo ni prvo ni drugo, ali škoda bi bilo venderle, ko bi se bili ti zakladi pogreznili v morje.

Drugo jutro ladje ni bilo več videti; pogreznila se je. Nekaj desák in letov je še plavalo ob bregu, in te sta skrbno polovila. Sedaj pa je bilo treba vse bogastvo spraviti domov. To je bilo káj lahko, ker sta dobila na ladji nekaj samokolnic in drugiñ vozičkov. Ali da bi oba zajedno prepeljavala domov, to bi bilo venderle prenevarno. Zató določi Robinzon, da mora vselej jeden izmed njiju ostati na bregu. Tudi nabaše topove in jih pomeri na morje. Potem užgè ogenj, da bi précej izprožil, ako bi bilo treba.

Ob tem prevažanji jima je káj dobro rabil rešeni koder. Naučil se je vleči voziček in je mimo tega nosil zavoj v zobéh; za prenašanje pa sta rabila krotke svoje lame. Ker pa sta prepeljala toliko stvarij, treba je bilo domá postaviti nekakšno skladišče, in res, neumornemu trudu naših prijateljev se je posrečilo tudi to, sicer nekoliko težavno delo. Dà, še več : Ko je stalo skladišče, zgradila sta si celó leseno kočico s pravimi okni; zakaj Robinzon je bil tolikanj

oprezen, da je bil pri kajutah na ladji posnel vsa okna. Utrdila sta si stanovanje, kolikor se je sploh dalo, in pred njim nastavila vse topove. Sedaj pridi kdorkoli, ne bojita se nikogar!

Nekega dné, ko ima Robinzon domačih poslov čez glavo, pošlje Petka na breg, da poišče želve, katerih že dolgo nista jedla. Ne dolgo, kár priteče Petek ves zasopel, bled in prepal nazaj ter samó zajeca: „Tukaj so, tukaj!“

„Kdo pa?“ vzklikne Robinzon v skrbéh.

„Oh!“ potoži Petek, „dva, trije, šest čolnov!“

Robinzon hitro spleza na grič in na veliko grozo res ugleda šest čolnov, polnih divjakov, ki ravno pristavljajo k bregu. Zdajci spleza z griča in se vrne k Petku, katerega je v tem že minila prva groza.

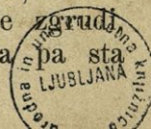
„Ali se hočeš braniti, Petek?“ vpraša ga odločno.

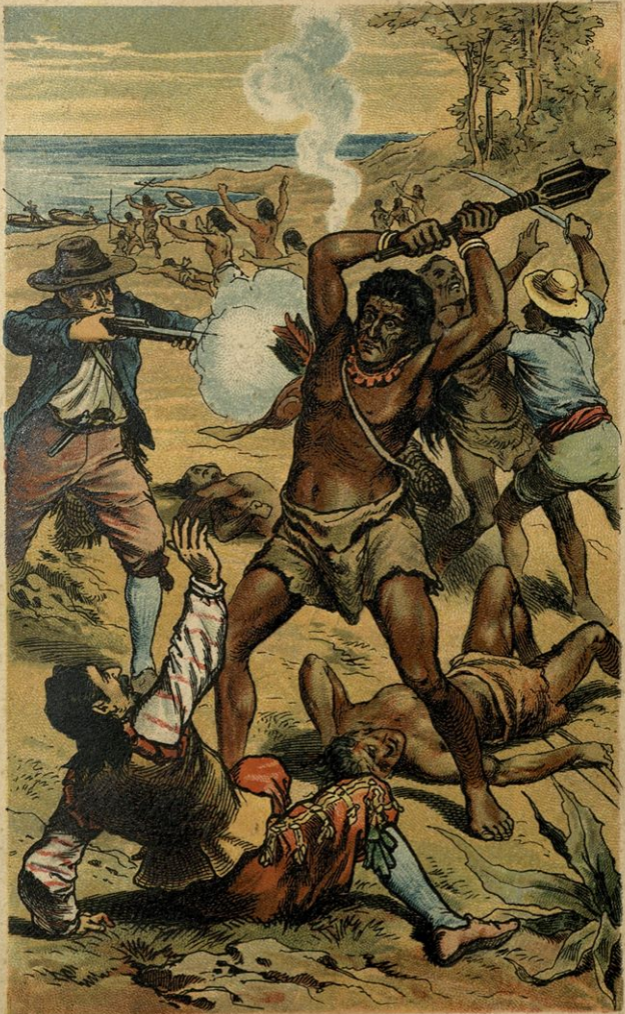
„Do zadnjega diha!“ odgovori Petek srčno. Nató se brž pripravita na boj; oborožita se s sabljo, puško in pištolami, Robinzon pa se vpreže pred top na kolnik in vzame še gorečo plamenico s seboj. Hotela sta se namreč, kolikor mogoče, v grmovji približati divjakom in ondu zapaliti top nad njih glavami. Verjetno je bilo, da pobegnejo od strahú.

Če bi pa vender ne zbežali, velí Robinzon Petku, naj se kolikor moči približa divjakom, da spozná, ali se dadó dobro opazovati. Petek se skoro vrne in naznani, da sedé vsi okrog ognja in se gosté s pečenim človeškim mesom. Blizu njih leží na tleh zvezan jetnik, ki pa ni indijanskega rodú, nego belokožec.

Robinzonu zagori okó, ko zasliši o belokožci. Najrajši bi zdajci skočil med divjake, ali o pravem času še ukrotí svojo nepotrpežljivost. Najprej nameri top takó, da bi zletela krogla ravno nad njimi, potem položí dve pištoli na tlà, puško pa obdrží v rokah. S plamenico se dotakne natresenega smodnika na topu — strel zagrmí, in krogla zleti visoko po zraku.

Malone vsi divjaki padejo kakor omamljeni na tlà. Ko se nekoliko zavedó, pobegnejo nekateri proti čolnom, drugi hrabrejši pa zgrabijo za orožje ter grozno zatulijo. Ko ne vidijo ničesar okolo sebe, kar bi jih utegnilo oplášiti, strahovito zavihaté orožje in zaplešejo svoj bojni ples. Robinzon čaka, kaj bode. Ko pa vidi, da zopet sedajo okolo ognja in da gredó nekateri po zvezanega Evropca, ne more se več zdržati. „Ti na levo, jaz na desno!“ šepne tovarišu, in oba ustrelita zajedno. Pet divjakov se zgrudi trije seveda samó od strahú, dva pa sta





zadeta na smrt. Vsi drugi vstanejo in pobegnejo. Robinzon že hoče skočiti mednje z golim mečem v roki, kàr vidi, da se ubežniki zopet zbirajo. Torej prime drugo puško, in Petek stori takisto. Ko izprožita, pade zopet nekaj divjakov, drugi pa begajo kakor brezumni. „Nanje!“ zakriči Robinzon ter prime tretjo nabasano puško. Oba planeta iz grmovja, in Robinzon steče k ubogemu jetniku. Zdajci so prerezane vezi. Divjaki osupnejo in se bližajo Robinzonu; kàr priteče Petek in ustrelí. Zopet se zgrudi jeden; drugi postojé.

Beli jetnik je takó slab, da ne more izpregovoriti ni besedice. Na srečo ima Robinzon pri sebi steklenico močnega vina; to ponudi oproščencu, in močna pijača ga toli okrepčá, da vstane. Ko mu dá Robinzon celó sabljo in dve pištoli, plane kakor lev za svojimi sovražniki in ubije dva pri tej priči. Velik močan divjak pa se mu uprè in pritiska nanj takó silno, da se iz težka ogiblje njegovim udarcem. Končno ga divjak podere, poklekne nanj, da bi mu s kamenito sekiro razcepil glavo, ali o pravem času še priteče Robinzon ter ustrelí sovražnika. V tem podi Petek z golo sabljo veliko tolpo divjakov proti morju. Ker se mu sedaj pridružita še Robinzon in Evropec, ne upajo se divjaki več braniti, nego se

poženó v divji beg. Skoro ni nobenega divjaka več na otoku. Dva čolna so v občí zmedenosti pustili ob bregu, v drugih pa veslajo po morji, kolikor le vzmorejo roke.

Petindvajseto poglavje.

Ko stopi sedaj Robinzon v ostavljeni čolnič, začudi se nemalo, ker ugleda v njem zvezanega človeka. Hitro ga oprostí in ga hoče dvigniti, ali siromak je takó oslabel, da mu kár ni moči stati. Meneč, da ga zdajci odženó na morišče, stoče na ves glas.

Ta jetnik ni bil Evropec, nego Indijanec, in zató je poklical Robinzon Petka bliže, naj se pomeni ž njim v svojem jeziku. Komaj pa ga Petek dobro pogleda, ostrmí, nató ga objame, poljublja, smeje se, vpije, skače in vije roke kakor brezumen. Zaman ga vprašuje Robinzon, kaj mu je vender. Naposled se tolikanj pomirí, da vzklikne: „Moj oče!“ Njega veselje je iz kratka nepopisno. Dvajsetkrat skoči iz čolna in zopet nazaj, položi si glavo svojega očeta na prsi, mane mu roke in članke, ki so otrpli in otekli od močnih vezij; sedaj zopet ga objemlje in poljublja.

Evropec je v tem legel v travo, zakaj tudi on je bil do čista iznemogel, boleli so tudi njega članki na rokah in nogah, da ni mogel stati. Ko Petek svojemu očetu na Robinzonovo povelje izmije otekline z vinom, mora jih prav takó izmivati Evropecu. V jednomer pa obrača glavo proti očetu, da vidi, kakó mu je. Naposled spravita oba rešenca v čolnič in ju prepeljeta na vzhodni breg, nasproti Robinzonovi trdnjavi. Odtod steče Robinzon po nosilnico. Najprej položita nanjo Petkovega očeta, potem tujca. Domá jima rahlo posteljeta in se veselita, ko jima pride dobrodejen spanec.

Ko se vzbudita in okrepčata s tečno pečenko, pričnè se pripovedovanje. Tujec je okolo pol leta živel med divjaki in se za silo naučil njih jezika. Takó je Petek Robinzonu lahko raztolmačil tujčevo povest. Pripovedoval pa je tujec takó-le:

„Naša ladja je bila odločena za trgovino s sužnji. Prišli smo od afriškega obrežja, kjer smo za evropske malenkosti zamenjali zlató, slonovino in zamorce. Bilo je črncev okolo sto, in prepeljati smo jih hoteli v Barbados, na otok v Zapadni Indiji, da bi jih prodali za visok denar. Ali spotoma nas zasači vihar in nas zanese na obrežje braziljsko. Ker se je ladja močno poškodovala, jadrali smo ob bregu. Zdajci pa se veter zopet

zasuče in nas vrže ponoči blizu otoka ob skale. Voda je vrela v ladjo, in zató smo razvezali zamorce, da bi nam pomagali pri sesalkah. Komaj pa so bili prosti, prisvojili so si čolnice in se odpravljali na odhod. Kaj smo hoteli? Njih je bilo okolo sto, nas petnajst. Prosili smo jih torej, naj nas vzamejo s seboj, in res, prav tisti zamorci, s katerimi smo bili ravnali takó kruto, dali so se omečiti in so nas vzeli v čolne; samó orožje smo morali odložiti. Takó smo se odpeljali z razbite ladje in prišli na popolnoma neznan otok. Ondotni divjaki so nas vzprejeli dokaj prijazno, in pri njih smo prebili malone pol leta. Živelimi smo jako ubožno, ker nismo jedli drugega nego sadje in ribe. Pred nekaterimi dnevi pa je sosedno plemo napadlo otok. Vse je zgrabilo za orožje in mi Evropei tudi. Jaz sem se boril ob tem-le starci, ki se je kakor lev zaganjal v najgostejše tolpe, toda nesreča je hotela, da so naju ujeli, zvezali in odgnali s seboj. Prepeljali so naju na otok, da naju pojedó. Tukaj pa je ukrenila božja previdnost, da sta naju otela vidva, plemenita možá! Kakó vama naj povrneva vajino srčnost in dobrotnost?“

Tujec umolkne, in svetle solze mu tekó po obrazu. Na vprašanje, čegava je bila ladja, pové, da sta jo obložila dva španska

trgovca v Kadisu, izmed katerih pa je samó jeden naročil v Afriki zamenjati „črno blagó“, drugi pa je bil zadovoljen z zlatimi zrni. Robinzon odvéde tujca Španca v svoje skladišče in mu pokaže vse zaklade, katere je otél z ladje. Od same začudenosti tujec ne more izpregovoriti, sosebno še, ko mu Petek vse pové o ladji. Robinzon mu nató pokaže zabojček z dragimi kameni in zlatimi zrni, Španec pa pové, da je bil zaboj svojina angleškega častnika, ki je dlje časa bival v Aziji, spotoma pa takó obolel, da so ga morali v Afriki pustiti na kopnini. Ondu je umrl, ladja pa je vzela zabojček s seboj, da ga po svoji vrnitvi v Evropo oddá častnikovi vdovi na Angleškem. Iz listin, katere je spravil Robinzon, poišče Španec imé dotične vdove, in nató shrani Robinzon zabojček in listine kakor najdragocenejši zaklad.

Šestindvajseto poglavje.

Mirno so počivali naši prijatelji vso noč, drugo jutro pa so započeli jako nujen posel: odpraviti trupla ubitih divjakov, da ne bi okužili zraka. Pokopali jih pa niso,

nego vse skupaj položili na velikansko grmado in jih zažgali. Spotoma je Petek svojega očeta toli dolgo poučeval, kakó grdo je jesti človeško mesó, da se je starec po mnogem ugovarjanji venderle udal in se za vse čase slovesno odrekel človeškemu mesu. Robinzon ga je krstil za Četrтка, ker je bil vender prej na svetu nego sin.

Ko so bila trupla sežgana, zbral je Robinzon tovariše okolo sebe, češ, naj vsak nasvetuje, kakó bi bilo možno prepeljati semkaj na otok vse óne Špančeve tovariše, ki so še ostali med Indijanci. Vsi so bili pripravljeni odjadrati ponje in so se pregovarjali dolgo časa. Naposled pa odloči Robinzon, naj se odpeljeta Španec in Četrtek, prvi zató, ker bi sicer njegovi rojaki ne zaupali Robinzonovemu povabilu, drugi pa zató, ker je vajej morja in brodarstva. Prepeljali pa bi se Evropci na čolnih, otetih pri pogreznjeni ladji.

Pred odhodom Španec nasvetuje še nekaj prav potrebnega in koristnega. Pravi namreč, da so njega rojaki prav navadni, nekateri celó surovi ljudjé, da torej ne more biti porok za njih dobro vedenje. Zató naj Robinzon pismeno sestavi pogoje, s katerimi bi smeli priti na otok; vsak bi jih potem lahko dobro premislil in se podpisal na listino, ako bi mu ugajali. Robinzon

pohvali Španca za to opreznost in res sestavi svoje pogoje. Vsak prišlec bi se moral natančno ravnati po njega zapovedih, živeti delavno in zmerno, nikoli se ne prepirati, v vseh dvojbenih stvaréh poklicati Robinzona za sodnika in končno, ako bi se kdo uprl, upornika pregovoriti do pokorščine ali pa ga za vselej pregnati z otoka.

To listino je Španec prestavil v španski jezik, in potem sta se odpeljala s Četrtkom. Petek je bil neizrečno potrft in je ves solzan objemal dragega očeta. Celó ko je bil starec že v čolnu, plaval je še nekaj časa ob njem, kakor da nikakor ne more od njega. —

Minilo je nató teden dnij, in odposlanca se še nista vrnila. Robinzon in Petek sta bila že močno v skrbéh, sosebno Petku ni bilo nikjer mirú. Kolikokrat je ubogi mladenič stekel na breg in napenjal oči, da bi vender že ugledal zaželeni čolnič! Nekoč res ugleda v dalji čoln in priteče ves zasopel k Robinzonu. „Že prihajata!“ zakričí nepopisno vesel, „tukaj bodeta skoro!“

Tudi Robinzona močno razveseli ta novica. Vzame daljnogled, katerega si je zadnjič prinesel z ladje, in gré na hrib. Res se vidi precejšen čolnič, ali ko gleda dlje časa, zmaje z glavo, rekoč: „Petek, bojim se, da ni vse takó, kakor bi moralo biti!“

Petek se kâr strese, Robinzon pa se vznemirjen ozrè zopet na morje. Čudom se začudi, ko spozná velik angleški čoln in v njem angleške mornarje. Zdajci pohitita oba na drugo višino, kjer se jima odprè razgled po vsi severni strani. Toliko da pogledata na morje, že obstojita kakor okamenela. Kake pol milje namreč od otoka je zasidrana — velika ladja!

Robinzon ne vé, ali bi se veselil, čudil ali plašil; veselil, ker je ugledal ladjo, ki ga morda prepelje v ljubljeno domovino, čudil in plašil, ker ne vé, česa išče ladja tukaj! Vihar je ni mogel zanesti sèm, ker je bilo že več tednov morje popolnoma mirno, in kaj sicer hočejo Angleži pri tem otoku, ki je tolikanj daleč od njih posestev? Obide ga strah, da utegnejo biti to morski razbojniki, ki so si osvojili angleško ladjo in se preoblekli za angleške mornarje. V prvih letih svojega bivanja na otoku bi jih bil celó vesel, sedaj pa se je grozno bal takšne sodrge.

Oba s Petkom gresta z gore in stopita na obraslo višino, kjer lahko opazujeta vse, kar se godí, ne da bi bila sama zapažena. Čoln pristavi h kraju, in moruarji stopijo na otok. Osem jih je oboroženih, trije pa so zvezani. Jeden izmed teh treh sedaj in sedaj proseč poklekne pred oborožence,

druga dva pa kakor obupana dvigata roke proti nebu.

Robinzon sam ne vé, kaj pomeni vse to. Petek pa se mu nasmehoma približa in pravi: „Gospod, ali vidiš, da tvoji ljudje tudi jedó jetnike?“ — „Kaj še“, odgovori mu Robinzon nejevoljno, „tega že ne bodo“.

V tem se oboroženci razkropé po griči, in Robinzon vidi ves vesel, da jih zaporedoma premaga neznosna vročina, takó da poležejo na raznih krajih v travo in zaspé. Jetniki so torej sami. Žalostni sedejo na tlà in so videti vsi obupani. Robinzon jim sklene pomagati, ako bi bili vredni pomoči, in velí Petku, naj prinese toliko orožja s seboj, kolikor se le dá. Ko se Petek vrne, gresta oba k ónim trem nesrečnikom, in Robinzon jih nagovori: „Kdo pa ste?“

Oni ga niso précej ugledali, ker jim je prišel za hrbtom. Ko ga sedaj zapazijo pred seboj, ustrašijo se in hočejo pobegniti. Robinzon pa jim pravi v angleškem jeziku, naj se ga nikar ne bojé, ker jih bode otél. „Tedaj vas pošilja sam Bog“, izpregovori jeden in se spoštljivo odkrije, dočim pogleduje ves začuden sedaj Robinzona sedaj Petka. „Jaz sem kapitan óne ladje, ta-le je bil moj krmar, ta pa je potnik. Mornarji so se mi uprli in si prisvojili ladjo. Najprej so hoteli ubiti mene in ta možá, ki sta se potegnila

zame; no, kesneje so si premislili in nas sklenili izpostaviti na ta pusti otok. Ta usmiljenost pa je izvestno hujša od smrti, ker nam bode tukaj umreti od sile in žalosti.“

„Ako mi obetate“, povzame Robinzon, „da bodete brezpogojno ustrezali mojim zapovedim, dokler bodete na otoku, poskusim vas rešiti. Zavezati se morate tudi, da prepeljete mene in mojega tovariša na Angleško, če vam zopet pridobim ladjo.“

„Od srca rad vam obetam vse to“, méni kapitan; „ladja in vse, kar je na nji, vse je vaše, gospod“.

„Dobro torej. Evo vsakemu izmed vas puške in meča. Rabiti ju pa ne smete, predno ne ukažem jaz. Mogoče, da preobladamo upornike, ne da bi bilo treba prelivati krvi“.

Vsi se odpravijo v goščo, Petek pa mora vzeti s seboj vrvi, s katerimi so bili zvezani jetniki. Sedaj se približajo prvemu mornarju. Na obrazu leži v travi in spi. Hitro ga zgrabijo in mu z robcem zamašé usta. Nič bolje se ne zgodi drugemu, tretjemu in še trem drugim. Ko so že vsi zvezani, vzbudita se zdajci poslednja dva in popadeta orožje. Ali Robinzon jima pokaže zvezane tovariše in jima zagrozi, da ju zdajci ustrelé, ako ne odložita orožja. Onadva

vržeta puške od sebe, poklekneti in ga naprositi milosti. Zvežejo ju in ju odženo z drugimi v Robinzonovo skladišče. Sedaj gredo Robinzon, Petek in novi tovariši na breg, potegnejo čoln na kopno zemljo in izsekajo v dno veliko luknjo, takó da je za sedaj do cela neraben. Zakaj pa so ga pokvarili? Zató, ker je bilo prav verjetno, da odpošlje ladja še jeden čoln na otok, če se prvi ne vrne.

Res se zgodi takó. Ob tretji uri popoldne zagrmí z ladje strel iz topa, češ, naj se mornarji vrnejo. Ko ustrelé še drugič in tretjič, obakrat brezuspešno, odrine nov čoln od ladje. Robinzon in njega tovariši se umaknejo na zarasli grič, da bi videli, kaj bode. V čolnu je bilo deset móž, dobro oboroženih. Močno se začudijo, ko ugledajo čoln prevrtan na bregu. Ozirajo se in kličejo tovariše, toda nihče se ne oglasi.

Kapitan je povedal Robinzonu, da so med jetniki trije pošteni mornarji, ki so se udeležili upora samó zató, ker so se zbali drugih. Robinzon pošlje Petka in krmarje k njim, naj jih précej priženó semkaj. Ko pridejo, vpraša jih kapitan, ali mu hočejo biti zvesti, če jim odpusti? Mornarji za trdno obetajo, da se hoté boriti zanj do zadnjega diha. Nató jih razvežejo, in mornarji ne vedó kaj početi od veselja in

hvaležnosti. Kapitan jim izroči orožje in velí, da se morajo natančno ravnati po ukazih skupnega načelnika Robinzona.

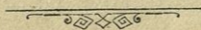
Mornarji, ki so prišli z drugim čolničem, v tem še niso prestali kričati in streljati. Ko pa se zmračí, obide jih skrb za svojo varnost, zató odrinejo od brega in se zasidrajo kakih sto stopinj od otoka. Bržkone so hoteli še nekoliko počakati, potem pa se vrniti na ladjo. Robinzon in kapitan sta vsa nemirna. Kaj storiti? Napasti jih ne morejo, ker jih je preveč. Zdajci šine Robinzonu dobra misel v glavo. Zapové namreč Petku in jednomu izmed mornarjev, naj stečeta za grmovje in odgovarjata mornarjem. Če zapazita, da stopijo mornarji iz čolna, naj se čimdalje bolj umikata v goščo in vabita mornarje za seboj; potem pa naj se hitro vrmeta po drugem poti.

Zgodi se takó. Komaj zaslišijo óni v čolnu, da se jim odgovarja, že zopet pristavijo k bregu in stopijo na otok, pustivši pri čolnu samó dva tovariša za stražo. Petek in njega spremljevalec jih zvabita malone pol milje daleč v grmovje; nató se kár najhitreje vrmeta k Robinzonu. Ta je v tem s kapitanom dogovoril daljni načrt, kakó bi bilo moči preobladati upornike brez krvi.

Tiho se približajo v nočni temi čolnu ob bregu, ne da bi jih bila zapazila stražarja.

Glasno kričeč in rožljajoč z orožjem, planejo nanja in jima zapreté, da ju précej ustrelé, če se le ganeta. Prestrašena mornarja se zgrudita na kolena, in hitro ju povežejo, čoln pa potegnajo na otok ter ga skrijejo v grmovje, kamor se umaknejo tudi sami, da pričakajo drugih mornarjev iz gozda. Ti pa se ne vrnejo kàj hitro in tudi ne vsi skupaj, zakaj močno jih je upehalo dolgo brezuspešno iskanje po gošči. Kakó se začudijo in vzgrozé, ko ni čolna nikjer! Glasno jamejo tožiti in vzdihati. Robinzon pošlje k njim jednega pomiloščenih mornarjev, da jih vpraša, ali se podadó iz lepa. Če ne, pa naj jim pové, da je blizu vladar tega otoka s petdesetimi možmi, ki samó čakajo povelja, da jih ustrelé. Vsi tovariši so že ujeti, in tudi oba čolna sta v oblasti otoškega poveljnika.

Ko mornarji zaslišijo to neprijetno novico, ne odlašajo kàr nič, nego odložé orožje in se dadó radovoljno zvezati. Vsi potrti in skesani prosijo kapitana, naj jim veliko-dušno prizanese. Ta obeta, da bode zanje govoril pri vladarji tega otoka, zakaj sam ne more ukreniti ničesar. Nató odženó vse skupaj na Robinzonov dom.



Sedemindvajseto poglavje.

U soda Robinzonova se je sedaj bližala svojemu koncu. Če bi se posrečilo kapitanu, da s pomočjo ónih mornarjev, ki so pokazali največ kesanja in katere je zató popolnoma oslobodil, vzame ladjo, tedaj bi bilo končano vse trpljenje in jutri že bi nastopil pot proti daljni domovini. Teh oproščenih mornarjev je bilo deset. Robinzon jim zabiči, da jim bode popolnoma oproščeno samó tedaj, ako bi pomagali kapitanu, da si zopet prisvoji ladjo; če pa ne, izgubili bi samí življenje in takisto vsi jetniki. Vse namreč bi ukazal postreliti. Mornarji se zakolnejo, da bodo brezuvetno slušali kapitana, in takó se torej ta in krmar napotita ž njimi proti obema čolnoma, katera je v tem ladjin tesar popolnoma popravil. Kapitan stopi z oddelkom v prvi čolnič, krmar zasede s svojimi možmi drugega. Robinzon želi kapitanu božji blagoslov na nevarno vožnjo, in nató se čolna odpeljeta. Dogovorili so se še, da ustrelé trikrat z ladje, če se jim namera posreči.

Zakaj pa nista ódšla tudi Robinzon in Petek s kapitanom in krmarjem? Zató, ker bi bili venderle utegnili ujeti mornarji na otoku poskusiti nov upor in vzeti Robinzonovo

stanovanje, v katerem je bilo shranjeno sploh vse, kar je bilo potrebno za brambo in življenje.

Nečemo popisavati, kakó nemirno je Robinzon čakal dogovorjenih treh strel. Polnoč se je že bližala, in še vedno nobena glasú! Da se ni že naučil potrpežljivosti in da ni vedno zvesto zaupal v božjo pomoč, obšla bi ga bila taka malodušnost, da bi bil kár obupal.

Čuj, zdajci zagrmí prvi strel, sedaj drugi in sedaj že tretji! Kakor brezumen steče k Petku, kateremu se je v tem zadremalo, in ga pritisne nase, ne da bi mogel kaj govoriti. Petek gleda ves osupel svojega gospoda, in ko ga le-tá vedno le objemlje in poljublja ter samó .jeca: „Oh, Petek, oh, Petek!“ zazdí se mu, da se je njega gospodu zbledlo. „Bog se usmili“, reče zató, „gospod, pojdi spat, da ti odleže!“ Rekši ga prime za roko, toda Robinzon vzklikne: „Spat, Petek? Sedaj, ko se mi je izpolnila najsrčnejša želja? Sedaj, ko se skoro vrnem v domovino? Ali nisi slišal treh strel? Ali ne veš, da je ladja vzeta?“

Petku se zdani v glavi. Veseli se sicer z gospodom vred, ali zajedno je žalosten, da se bode moral ločiti ljubljenih svojih krajev in iti v neznano daljo, morda celó sam, brez očeta! Ni on ni Robinzon od

samega nemira ne zatisneta očij do ranega jutra. Sosebno Robinzon je ves iz sebe. Sedaj spleza na grič in iskreno moleč zahvalja Bogá za svojo rešitev, sedaj zopet gré k Petku, ne govori drugega nego o svoji domovini in že jame spravljati svoje reči. Komaj čaka dné, da bi že ugledal rešilno ladjo. Ko se dvigne jutranja megla, steče na grič — ali strah in groza — ladje ni nikjer! Robinzon vzklikne na ves glas in se zgrudi kakor nezavesten. Petek, ki priteče preplašen k njemu, vprašuje zaman, kaj se je zgodilo. „Tja poglej!“ šepne Robinzon s slabotnim glasom in pokaže na morje. Petek pač spozná pri tej priči, kaj je njega gospodu, in se trudi na vso moč, da bi ga pomiril. V tem začujeta z nasprotné strani po griči stopinje, in kdo se prikaže? Kapitan in poleg njega mornar! Robinzon poskoči in ga iskreno objame. Ko se obrne, ugleda ladjo zasidrano na zapadnem obrežji. Hitro ga mine vsa žalost, in iz prvega pogleda na ladjo se prepriča, da jo je prepeljal kapitan zató, ker se je dala ondu primerneje zasidrati.

Sedaj pripoveduje kapitan, kakó si je osvojil ladjo, ne da bi bilo prišlo do pravega boja. Priveslali so v temi do nje, in ker nihče na ladji ni mogel spoznati kapitana, vzprejeli so jih drage volje. Kar je bilo

najhujših upornikov, ti so sicer pozneje zgrabili za orožje, ali kapitan in njegovi tovariši so jih prijeli in uklenili. — Ko kapitan sklene svoje pripovedovanje, prime Robinzona za roko in izpregovori solznih očij: „Sedaj pa dajte, da vas iz nova kàr najlepše zahvalim, plemeniti mož! Brez vas bi nikoli ne bil dobil svoje ladje, vi jedini ste me oteli s svojo hrabrostjo in spretnostjo. Ondu je ladja, velujte ji, kakor hočete. Popolnoma vaša je!“

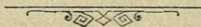
Nató sedejo vsi k zajutreku, katerega je prinesel kapitan z ladje. Med zajutrkom pripoveduje Robinzon, kaj vse je prebil do denašnjega dné, in kapitan se mu kàr ne more načuditi. Na kapitanovo vprašanje, kaj more storiti zanj, odgovori Robinzon, da ima tri prošnje do njega: Prvič naj počaka toliko časa, da se vrne Petkov oče s Španci, drugič naj se odpelje ladja najprej na Špansko, da postavi Špance na domača tlà, in tretjič naj kapitan prizanese najhujšim upornikom ter jih ne kaznuje s smrtjo, nego jih pusti za kazen na otoku. Kapitan obeta, da rad ustreže tem prošnjam. Nató priženó upornike predenj, in kapitan jim razglasi svojo rzsodbo, Dobro vedoč, da jih po zakonih ne čaka za upor drugega nego smrt, bili so celó dokaj veseli kapitanovega ukrepa. Robinzon pa jim reče,

da jim pusti vse svoje orodje, vso živino in vse, kar ima. Takó bi živelí precěj zložno, in kdo vé, ali tudi k njim ne pride kdàj ladja, ki jih vzame s seboj v Evropo!

Ko še govori, priteče Petek ves zasopel z novico, da se bliža njegov oče s Španci in da skoro pristavijo k bregu. Vsi jim gredó naproti, da jih pozdravijo: Petek seveda jih ne utegne čakati, nego že dolgo objemlje očeta, predno pridejo drugi do čolna.

V veselih razgovorih in pripravah za odhod mine dan. Robinzon spravi na ladjo te-le stvari: obleko, katero si je sam napravil od živalskih kož, solnčnik in krinko, sulico, lok in kamenito sekiro, papigo, kodra in dve lami, raznotero orodje, katero je izdelal, ko je bil še sam, in naposled zabojček z zlatimi zrni in dragimi kameni.

Ko je vse pripravljeno, sklenejo, da se précej jutri odpeljejo z otoka. Približa se čas večerje, in tukaj pokaže Robinzon toliko kuharsko umetnost, da se mu ne morejo načuditi. Bila je prava pojedina — zadnja na otoku!



Osemindvajseto poglavje.

Po končanem obedu si izprosi Robinzon dovolitev, da bi bil nekaj časa sam, ker mora še opraviti nekatere važne posle. Njegovi prošnji ustrežejo drage volje. Še jedenkrat gré na grič, da pregleda ž njega ves otok, in prebije v mislih še jedenkrat vse dosedanje življenje. Jasno svetijo zvezde na nebu, Robinzon pa pobožno moleč kleči na hribu ter solznih očij zahvalja nebeškega Očeta, ki ga je z dobrotno roko srečno obvaroval vseh nevarnostij in mu končno poslal hip, ko bode mogel oditi z otoka in nastopiti pot v daljni dom, k ljubljenemu očetu, mili materi . . .

Pride čas odhoda. Ginjen opominja Robinzon zaostale mornarje, naj bodo zložni, delavni in pobožni, ozrè se še jedenkrat na svoje domovanje, katero si je zgradil po tolikem naporu, poslovi se od vseh takó znanih in priljubljenih krajev, zakliče vsem skupaj iskreno slovó in odide s Petkom in njegovim očetom na ladjo.

Ugodna sapa brije, in ladja se hitro pomiče od otoka. Dokler je sploh možno gledati na otok, stoji Robinzon na krovu, zatopljen v sladke in vender tudi bridke misli. Potem odide v kajuto h kapitanu, da

si s prijateljskimi razgovori olajša prepolno srcé. —

Vozili so se srečno ter v 24 dneh dospeli na Špansko, kjer so se poslovili od španskih tovarišev. Odtod odjadrajo proti Angleški. Spotoma zadene Petka bridka izguba: Četrtek zbolí in umrè navzlic skrbni strežbi. Koliko je prebil ubogi Petek, misli si lahko vsakdo. Ali čas, ki zaceli vsako rano, bil je tudi tukaj najboljši zdravnik. Obe lami, kateri je vzel Robinzon s seboj, nista prebili morske vožnje in nevajenega podnebjá, nego sta poginili na vožnji.

Ladja se naposled ustavi v nekovem angleškem pristanu, kjer Robinzon poišče vdovo častnikovo. Živela je v največji bedi. Kakó nepopisno veselo je prejela iz Robinzonovih rok drage kamene svojega pokojnega soproga! Solznih očij je zahvaljala z otroki vred plemenitega možá, ki ji je podaril novo življenje ter končal vso dosedanjo potrebo!

Po presrčnem slovesi od vrlega kapitana in njegovih mornarjev dospeta naposled Robinzon in Petek domov, v Hamburg. Kakó je strmél Petek, zroč tolika neznana čuda, kakó je bilo Robinzonu srcé! Kakšna čustva so ga obhajala, ko je hitel po znanih ulicah proti rodni hiši! Kaj bode zvedel domá?

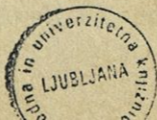
Ali še živita oče in mati? Ali ne ugleda morda tujih ljudi namesto roditeljev?

Toda Bog mu je bil milosten. Ko pride v hišo, sreča najprej očeta, kateri ga pa ne spozná. Sedaj pride v sobo mati in toliko da ga dobro pogleda in začuje njegov glas, že se ga oklene in se razjoče od veselja. „Robinzon! Sin moj, Robinzon!“ to je vse, kar more izgovoriti, potem se zgrudi nezavestna. Skoro pa se zavé, trepetaje od brezkončne sreče. Robinzon poklekne pred očeta in ga jokaje prosi oprostila za vse, kar mu je nekoč storil zlá v mladostni lahkomiselnosti. Oče ga prijazno dvigne in presrčno objame. Kakó tudi ne bi oprostil sinu, katerega ni upal več videti! In Petek? Stal je poleg srečne družine in ihtel od ginjenosti.

Novica o vrnitvi Robinzonovi se je bliskoma razširila po vsem mestu. Vse je govorilo samó o njem, vse ga je hotelo videti in slišati! Izdalo ni nič — pripovedovati je moral od jutra do večera. Nikoli pa ni pozabil opomina: „Očetje in matere, ako res ljubite svoje otroke, navadite jih zgodaj pobožnosti, zmernosti in delavnosti!“ Otrokom pa je dejal: „Ljubi otroci, slušajte roditelje in prednike; učite se pridno, bojte se Bogá in varujte se lenobe, ki je izvir vseh pregreh!“ —

Robinzon je ostal vse žive dni takó dober sin in blag človek, da so ga povsod imeli za vzgled. S Petkom sta si bila najzvestejša prijatelja. Oba sta pomagala očetu pri trgovini, mimo tega pa sta se rada bavila z različnimi rokodelstvi, zakaj ta navada jima je ostala še z otoka. Veselje do potovanja pa je Robinzona popolnoma minilo.

Oba sta čakala visoko starost vesela, srečna in zadovoljna. Nam pa sta lahko za jasen vzgled, kakó je treba ravnati, da kdo živi srečno že tukaj na zemlji in potem v nebesih! —



Pri

JAN. GIONTINI-ju v Ljubljani

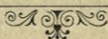
so na prodaj še sledeče knjige:

Spisi za narod in mladino.

(Z * označene knjige so primerne za šolarske knjižnice.)

Aladin s čarobno svetilnico (s podobami)	12 kr.
<i>Aléšovec Jak.</i> : Jama nad Dobrušo.	
— Pravljica iz starodavnih časov	20 „
— *Kustoca in Vis, popis vojske na Laškem leta 1866	20 „
— Vrtomirov prstan ali zmaj v Bistriški dolini. Ljudska pravljica	20 „
* <i>Amicis-Miklavčič</i> : Srce, 4 zvezki à	20 „
<i>Berthet-Sušnik</i> : *Darinka, mala Črnogorka. — (Učenke v petih delih sveta), I. del	24 „
— *Sita, mala Hindostanka, II. del	24 „
— *Izanami, mala Japonka, III. del	24 „
Bojtek, v drevo vpreženi vitez. — Pravljica	8 „
Cerkvica na skali. — Pravljica	12 „
<i>Costa dr.</i> : Postojnska jama	20 „
Doma in na tujem. — Povest, 1889	20 „
* <i>Dominicus</i> : Národne pripovedke za mladino, II. zvezek	24 „
— *Pravljice in pripovedke za mladino, 1889	36 „
— *S prestola na morišče, — Zgodovinska povest	20 „

Dve čudapolni pravljici za slovenski národ	16 kr.
Dve igri za slovensko gledišče. — 1. Juran in Sofija, 2. Štepan Šubic	20 „
Erazem Predjamski. Povest	16 „
<i>Funtek A.</i> : Knjižnica za otroke (s podobami), 12 zvezkov à 6 kr.; vsi skupaj	60 „
Genovefa, sveta grofinja. — Mična in ganljiva pripovedka	16 „
Hildegarda, zveličana cesarica. — Sveta povest	20 „
Hirlanda, bretanjska vojvodina. — Podučna povest po Krištofu Šmidu	20 „
Hitri računar z ozirom na sedanji denar po avstrijski veljavi in na novo mero in vago. — Trdo vezan	40 „
* <i>Hladnig Ign.</i> : Na valovih južnega morja. — Pravljica	14 „
* <i>Hoffmann-Funtek</i> : Kakó vzgaja usoda. — Povest (s štirimi jeklorezi)	40 „
— Kar Bog stori, vse prav stori. — Povest (s štirimi jeklorezi)	40 „
— Bog pomaga. — Povest (s štirimi jeklorezi)	40 „
<i>Hopfen-Funtek</i> : Kakó je izginil gozd. Povest	20 „
* <i>Hubad Fr.</i> : Pripovedke za mladino I. in II. zvezek à	24 „
— *Pripovedke za mladino, III. zv.	20 „
Ključek lažnjivi	20 „
<i>Keller J. A. dr.</i> : Prst božji ali izgledi božjih kazni. I. in II. zvezek à	20 „

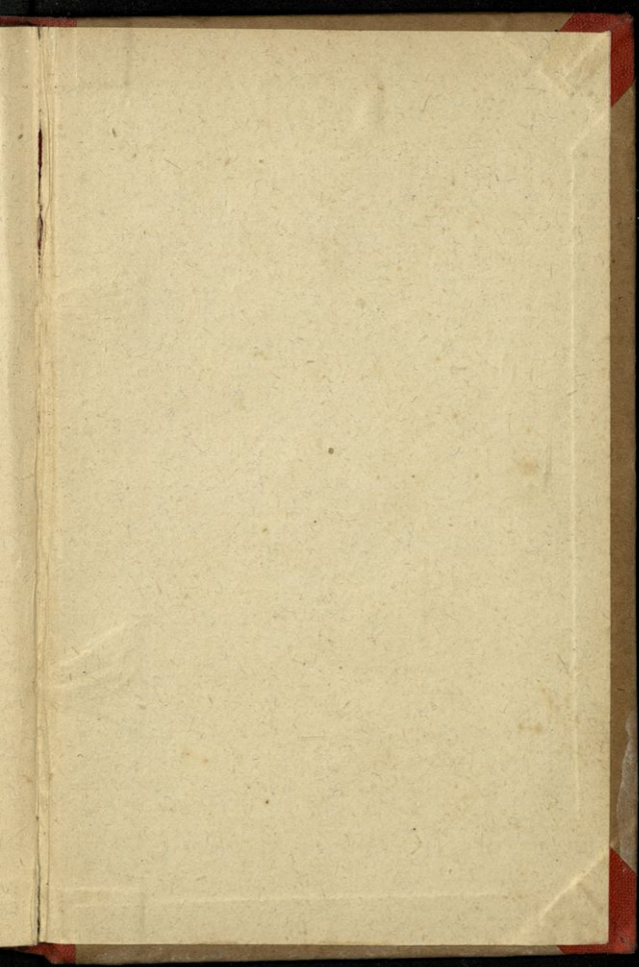


COBISS eE284

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA



00000341069



NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

0 601 332

COBISS *